

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Iiris Piili

PIENEN OSAKEYHTIÖN VEROSUUN- NITTELU

Liiketalous
2018

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Iiris Piili
Opinnäytetyön nimi	Pienen osakeyhtiön verosuunnittelu
Vuosi	2018
Kieli	suomi
Sivumäärä	57
Ohjaaja	Jukka Niittykoski

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ollut selvittää optimaalisimmat veroratkaisut pienelle osakeyhtiölle. Tutkimuksessa on tutustuttu osakeyhtiön ja sen osakkaiden verotukseen. Erityistä huomiota on kiinnitetty omistajayrittäjän palkan ja osingon suhteeseen. Tutkimuksessa on selvitetty edullisin palkan ja osingon suhde. Toimeksiantajana työssä on ollut tamperelainen tilitoimisto ja esimerkkiyrityksenä on käytetty pirkanmaalla toimivaa yhden hengen asiantuntijayritystä.

Tutkimuksen teoriaosuus koostuu neljästä pääluvusta, jotka ovat osakeyhtiö yhtiömuotona, varojen nosto osakeyhtiöstä, osakeyhtiön ja osakkaan verotus sekä verosuunnittelu. Tutkimusmenetelmänä työssä on käytetty laadullista tutkimusmenetelmää. Työ sisältää myös tapaus- ja kehitystutkimuksen piirteitä. Tutkimuksessa on käytetty lähteinä aiheeseen liittyviä kirja- ja verkkolähteitä. Toiminnallisen osuuden tutkimusaineistona on käytetty esimerkkiyrityksen vuoden 2016 tilinpäätöstitoja.

Työn toiminnallisen osuuden laskelmissa saatiin selville, miten omistajayrittäjän kannattaa nostaa varoja yrityksestä. Parhaaksi vaihtoehdoksi selvisi palkan ja osingon yhdistelmä. Lisäksi omistajayrittäjän kannattaa kasvattaa yrityksen nettovarallisuutta ja nostaa ainakin 8 prosentin verohuojennettu osinko vuosittain. Yrityksen kannattaa käyttää verovapaita matkakustannuskorvauksia myös osana verosuunnittelua.

ABSTRACT

Author	Iiris Piili
Title	Tax Planning in a Small Private Limited Company
Year	2018
Language	Finnish
Pages	57
Name of Supervisor	Jukka Niittykoski

The goal of this thesis was to research different tax planning methods for a small private limited company. The main question was whether to pay salary or dividends to the company owner. This question is a very common in small private limited companies and very important tax planning method.

The theoretical study of this thesis consists of four main chapters which are private limited company as a company form, drawing out assets in a private limited company, taxation at a private limited company and its partners as well as tax planning. The method of this thesis was qualitative research. The theoretical background was based on literature and websites concerning the subject.

The main result of this study was that the most profitable option is to pay both salary and dividends. The other major result found in this study was the importance of net assets. It is profitable to grow net assets.

Keywords	tax planning, taxation, dividend, private limited company, salary
----------	---

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	8
1.1	Tutkimuksen tausta ja motivaatio	8
1.2	Tutkimuksen tavoite ja rajaus	8
1.3	Työn rakenne, menetelmät ja lähdeaineisto	9
1.4	Aikaisempia tutkimuksia aiheesta.....	10
2	OSAKEYHTIÖ YHTIÖMUOTONA	11
2.1	Osakeyhtiön määritelmä	11
2.2	Osakeyhtiön koko	11
3	VAROJEN NOSTO OSAKEYHTIÖSTÄ	13
3.1	Osingon jako	13
3.2	Peitelty osingon jako.....	14
3.3	Omistajayrittäjän palkan nosto	15
3.3.1	Palkan verotus	15
3.3.2	Palkan sivukulut.....	16
3.4	Työpanos osinko	17
3.5	Osingon jako in natura	17
3.6	Luontoisedut ja muut henkilökuntaedut.....	17
3.7	Verovapaat edut	19
3.8	Osakepääoman alentaminen.....	21
3.9	Omien osakkeiden hankkiminen tai lunastaminen	22
3.10	Osakaslaina	22
4	OSAKEYHTIÖN JA OSAKKAAN VEROTUS	25
4.1	Tuloverojärjestelmä	25
4.2	Tulolähteet ja tulolajit	25
4.3	Osakeyhtiön verotus.....	26
4.3.1	Tuloverotus	26
4.3.2	Ennakkovero	27
4.4	Osakkeenomistajan verotus	27

4.4.1	Listaamattomasta yhtiöstä saadun osingon verotus	28
4.4.2	Nettovarallisuus.....	29
4.4.3	Osakkeiden matemaattinen arvo	29
4.4.4	Osakaskohtaiset oikaisut	29
4.5	Pääomatulolajin tappio.....	30
4.6	Alijäämähyvitys	30
5	VEROSUUNNITTELU	32
5.1	Verosuunnittelun määritelmä ja tavoitteet	32
5.2	Verosuunnittelua rajoittava lainsäädäntö	32
5.3	Ennakkoratkaisu.....	33
5.4	Verosuunnittelun tasot	33
5.5	Verosuunnittelun keinot.....	34
5.5.1	Nettovarallisuuden merkitys	34
5.5.2	Tilikauden muuttaminen	34
5.6	Omistajayrittäjän verosuunnittelu	35
5.7	Lyhyentähtäimen verosuunnittelu.....	35
5.7.1	YEL.....	35
5.7.2	Verovapaat matkakustannusten korvaukset	36
5.7.3	Luontoisedut ja muut henkilökuntaedut.....	36
5.7.4	Luottotappiot	36
5.8	Tilikauden aikana tapahtuva verosuunnittelu	37
5.9	Verosuunnittelu tilinpäätöshetkellä	37
5.10	Verotuksen ja kirjanpidon yhteys	38
5.11	Poistot käyttöomaisuudesta.....	38
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	39
6.1	Esimerkkiyrityksen esittely.....	39
6.2	Tutkimusmenetelmän valinta.....	39
6.3	Tutkimuksen rajausta	40
6.4	Aineiston keruu	41
6.5	Tutkimuksen luotettavuus	41
7	ESIMERKKIYRITYKSEN VEROSUUNNITTELU	44
7.1	Lähtötilanne	44

7.2	Palkkana vai osinkona.....	45
7.3	Nettovarallisuuden kasvattaminen	48
7.4	Palkkana vai osinkona – kasvanut nettovarallisuus	48
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	51
8.1	Keskeisimmät tulokset ja johtopäätökset.....	51
8.2	Jatkotutkimusehdotukset.....	53
8.3	Opinnäytetyöprosessin arviointi	53
	LÄHTEET.....	54

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1. YEL-maksut 2018.....	36
Taulukko 2. Esimerkkiyrityksen vuoden 2016 ja 2017 taseet	44
Taulukko 3. Nettovarallisuus vuoden 2016 tilinpäätöstiedoilla.....	45
Taulukko 4. Vuoden 2018 tuloveroasteikko.	45
Taulukko 5. Osinkona, palkkana vai niiden yhdistelmänä osa 1	47
Taulukko 6. Nettovarallisuuden kasvattamisen vaikutus	48
Taulukko 7. Nettovarallisuus vuoden 2017 tilinpäätöstiedoilla.....	49
Taulukko 8. Osinkona, palkkana vai niiden yhdistelmänä osa 2	49

1 JOHDANTO

Johdannossa käsitellään tutkimuksen taustaa ja motivaatiota, tutkimuksen tavoitetta ja rajoituksia sekä työn rakennetta, menetelmiä ja lähdeaineistoa. Johdannon lopussa käsitellään aikaisempia tutkimuksia aiheesta.

1.1 Tutkimuksen tausta ja motivaatio

Opinnäytetyöni aiheena on pienen osakeyhtiön verosuunnittelu. Aiheen tutkimukselle sain työharjoittelujakseni aikana työnantajaltani. Tilitoimiston asiakkaat kaipaavat kirjanpitäjän neuvoja varojen nostamiseen osakeyhtiöstä. Yleinen kysymys on, kannattaisiko heidän nostaa palkkaa vai osinkoa. Aihe on mielestäni mielenkiintoinen suunnittelu ja tutkimusluonteensa vuoksi. On mielenkiintoista selvittää sopivin ja yhtiötä hyödyttävin ratkaisu.

Aihe on merkityksellinen kohdeyrityksen ja sen asiakkaiden kannalta. Pienet osakeyhtiöt tarvitseva apua verokustannusten minimointiin. Pienillä ja keskisuurilla osakeyhtiöillä ei välttämättä ole riittävää osaamista verosuunnittelun tekemiseen tai ei ole aikaa verosuunnitteluun perehtymiseen. Lisäksi aika halutaan käyttää johonkin muuhun. Pienet osakeyhtiöt eivät panosta tarpeeksi verosuunnitteluun, vaikka heillä on siihen hyvät mahdollisuudet. Opinnäytetyöstäni on hyötyä kaikille pienille osakeyhtiöille. Tutkimus ei ole merkityksellinen ainoastaan kohdeyrityksen tai esimerkkiyrityksen kannalta, vaan tutkimuksesta on hyötyä kaikille osakeyhtiöille jotka ovat kiinnostuneet parantamaan verosuunnitteluaan. On selvää, että pienten ja keskisuurten yritysten määrä kasvaa jatkuvasti Suomessa ja siksi apua verosuunnitteluun kaivataan. Aihe on aina ajankohtainen ja merkittävä tilitoimistojen, osakeyhtiöiden ja osakkeen omistajien näkökulmasta.

1.2 Tutkimuksen tavoite ja rajaus

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää, miten pieniä osakeyhtiöitä ja niiden osakkeita verotetaan. Tavoitteenani on myös selvittää, miten ennakoida eri toimenpiteiden veroseuraamukset ja toteuttaa varojen nostaminen yhtiöstä mahdollisimman edullisin verokustannuksin. Tutkin lisäksi, miten omistajayrittäjän kannatta nostaa

varoja yhtiöstä, palkkana vai osinkona. Tutkimuksen toiminnallisessa osassa tavoitteenani on selvittää esimerkkiyrityksen edullisin tilanne veroseuraamusten kannalta. Esimerkkiyritys on tutkimus- ja asiantuntijayritys, jossa toimii yksi työntekijä.

Työssäni tutkin pienen listaamattoman osakeyhtiön ja sen osakkaiden verotusta. Lisäksi tutkin, miten pienen osakeyhtiön verosuunnittelu toteutetaan. Käsittelen työssäni vain listaamattoman osakeyhtiön verotusta ja olen rajannut pörssiyhtiöiden verotuksen pois työstäni. Työssä keskityn tutkimaan yhtiön varojen jaon merkitystä verosuunnittelun kannalta sekä pääasiassa yrittäjäosakkaan verotusta.

1.3 Työn rakenne, menetelmät ja lähdeaineisto

Tutkimukseni koostuu teoriaosuudesta sekä lopussa esitettävästä toiminnallisesta osuudesta.

Toteutan tutkimuksen laadullisella eli kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä. Laadullisella tutkimusmenetelmällä voidaan tutkia prosesseja. Prosessien ja ilmiöiden monimutkaisuuden vuoksi määrällisellä tutkimuksella ja sen sisältämillä tilastollisilla analyyseillä on melkein pä mahdotonta pureutua niihin. (Kananen 2017, 36.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkittavaa kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Pyrkimyksenä pikemmin löytää tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.) Laadullisen tutkimuksen tavoite on tutkittavan ilmiön ymmärtäminen, selittäminen ja tulkinta (Pitkäranta 2014, 33). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineisto kerätään luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Tutkija ei käytä tiedon keruussa mittausvälineitä, vaan luottaa enemmän omiin havaintoihinsa. (Hirsijärvi ym. 2009, 164.) Kananen (2017) mukaan laadullisen tutkimuksen tutkimusprosessi ei ole yhtä suoraviivainen kuin kvantitatiivisen tutkimuksen tutkimusprosessi. Laadullisen aineiston analyysi on syklinen prosessi, josta puuttuvat kvalitatiivisen tutkimuksen tiukat tulkintasäännöt. Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa kerätään niin paljon, että tutkimusongelma ratkeaa ja tutkija ymmärtää ilmiön (Kananen 2017, 35.)

Työni sisältää myös tapaus- ja kehitystutkimuksen piirteitä. Toteutan esimerkkiyrityksen luvuilla työni toiminnallisen osion. Tapaus- eli case-tutkimuksessa korostuvat asioiden ainutkertaisuus, tilannesidonnaisuus ja aineistolähtöisyys (Pitkäranta 2014, 27). Kehitystutkimuksen määritelmän mukaan se tähtää muutokseen (Kananen 2017, 49). Työssäni haluan tutkimukseni avulla kehittää esimerkkiyrityksen verosuunnittelua. Muutoksen aikaansaamiseksi kehitetään tässä tapauksessa menetelmä. Menetelmä selvittää mahdolliset menettelyt veroseurauksien alentamiseksi.

Aineistona opinnäytetyössäni käytän aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, verkkolähteitä, lainsäädäntöä sekä esimerkkiyrityksen tunnuslukuja. Kirjallisia lähteitä käytän perinteisesti kirjastosta kirjoina hankkimiani lähteitä ja nettilähteinä käytän muun muassa Verohallinnon ohjeita sekä taloushallintoon erikoistuneita asiantuntija sivustoja. Esimerkkiyrityksen nykytilanteen kartoittamiseksi käytän yrityksen tilinpäätöstietoja. Aineistona toimivat myös yrityksen kirjanpitäjältä saadut tiedot yrityksen nykytilanteesta.

1.4 Aikaisempia tutkimuksia aiheesta

Aiheesta on tehty aikaisemminkin tutkimuksia ja opinnäytetyöitä. Opinnäytetyö aiheena osakeyhtiöiden verosuunnittelu on suosittu erityisesti verolakien muutosten jälkeen. Vuonna 2014 yritystoiminnan verotukseen tuli merkittäviä muutoksia, jonka seurauksena aiheesta tehtiin monia opinnäytetöitä. Aiheesta löytyy paljon kirjallisuutta ja nettijulkaisuja.

2 OSAKEYHTIÖ YHTIÖMUOTONA

Tässä luvussa kerrotaan, millainen yhtiömuoto osakeyhtiö on, ja miten se poikkeaa muista yhtiömuodoista. Lisäksi määritellään pieni osakeyhtiö.

Osakeyhtiö on Suomen suosituin yhtiömuoto. Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan vuoden 2018 alussa Suomessa oli 207 553 osakeyhtiötä kaupparekisteriin merkittynä. (Patentti- ja rekisterihallitus 2018a.)

2.1 Osakeyhtiön määritelmä

Osakeyhtiö perustetaan tekemällä kirjallinen perustamissopimus ja sen lisäksi on otettava tai liitettävä yhtiöjärjestys. Perustamissopimuksen tekevät osakkeenomistajat. Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi henkilö. Kaupparekisteriin merkitsemisen jälkeen osakeyhtiö on syntynyt. Osakeyhtiön perustamishetkellä tulee pääomaa yhtiöllä olla vähintään 2500 euroa. Tämä summa on maksettava kokonaan ennen kaupparekisteriin ilmoittamista. (Viitala 2014, 21.) Osakeyhtiössä kaikki osakkeet tuottavat yhtäläiset oikeudet, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty toisin. On kuitenkin sallittua olla äänimäärältään tai osinko-oikeudeltaan erilaisia osakkeita, kunhan se käy ilmi yhtiöjärjestyksestä. (Tilisanomat 2018b.) Osakeyhtiö on osakkeenomistajistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Osakeyhtiön tarkoituksena on tuottaa osakkeenomistajille voittoa, ellei toisin ole yhtiöjärjestyksessä määrätty. Osakkaat eivät vastaa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista. (Tomperi 2015, 118.)

2.2 Osakeyhtiön koko

On määritelty ehtoja joiden mukaan määräytyy onko yritys mikro-, pien-, vai suuryritys. Erityisesti kirjanpidonvaatimukset riippuvat yrityksen koosta.

Jos enintään yksi seuraavista rajoista ylittyy, kyseessä on mikroyritys: taseen loppusumma on 350 000 euroa, liikevaihto 700 000 euroa tai palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä tilikauden aikana. Eli jos kaksi tai kolme kohtaa näistä ylittyy, kyseessä ei ole enää mikroyritys. Jos enintään yksi seuraavista rajoista ylittyy, ky-

seessä on pienyritys: taseen loppusumma 6 miljoonaa euroa, liikevaihto 12 000 euroa tai palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä tilikauden aikana. Eli jos kaksi tai kolme kohtaa näistä ylittyy kyseessä ei ole enää pienyritys. Yhtiön koon määrittäminen on kirjanpidon osalta tärkeää, sillä mikro- ja pienyritykset saavat kirjanpidossa helpotuksia suuryrityksiin nähden. (Taloushallintoliitto 2015.)

Vuoden 2016 alusta on sovellettu uudistuneita mikro- ja pienyritysten tilinpäätös-vaatimuksia. Mikro- ja pienyrityksille on säädetty hallinnollisia helpotuksia esimerkiksi konsernitilinpäätöstä tai rahoituslaskelmaa ei ole pakko laatia. Uusien vaatimusten tarkoituksena on ollut vähentää hallinnollista rasitusta ja vahvistaa yksinkertaiset ja vakaat tilinpäätössäännöt etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille.

Kirjanpitolaissa säädetyn poikkeuksin pienyritys ja mikroyritys ovat vapautettuja toimintakertomuksen laatimisesta. Mikroyritys ei ole vapautettu toimintakertomuksen toimittamisesta siltä osin, että jos oikea ja riittävä kuva ei muodostu ilman toimintakertomusta, tulee se esittää liitetietona. (Suomen tilintarkastajat 2018.)

3 VAROJEN NOSTO OSAKEYHTIÖSTÄ

Varojen nostotavoilla on suuri merkitys osakeyhtiön verosuunnittelussa. Tässä luvussa kerron, millä tavoin osakeyhtiöstä voidaan varoja jakaa.

Osakeyhtiöstä voidaan jakaa varoja laillisesti osakkeenomistajille neljällä eri tavalla:

- 1) Jakamalla voittoa eli osinkona ja varojen jakamisella vapaan oman pääoman rahastosta
- 2) Alentamalla osakepääomaa
- 3) Hankkimalla tai lunastamalla omia osakkeita
- 4) Purkamalla yhtiö ja poistamalla se rekisteristä. (Viitala 2014, 35.)

3.1 Osingon jako

Osakeyhtiöstä jaettavan osingon määrä päätetään yhtiökokouksessa tilikausittain. Tilikausittain voidaan ratkaista se määrä, joka voitosta tai kertyneistä voittovaroista tulee verotettavaksi osinkotulona osakkeenomistajan verotuksessa. (Leppiniemi & Walden 2014, 167.) Voitonjaon rajoitteena on vahvistetun taseen osoittama vapaa oma pääoma, sekä voiton jaon edellytyksenä on, ettei se johda yrityksen maksukyvyttömyyteen (Kaisanlahti & Leppiniemi 2017, 22). Nykyisen osakeyhtiölain sallimalla tavalla varojenjaon perusteena voi olla viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätös tai välitilinpäätös (Tilisanomat 2018a).

Voitonjaon verorasitus vaihtelee monin tavoin osakeyhtiöstä itsestään ja sen omistusrakenteesta riippuen (Leppiniemi & Walden 2014, 169). Voitonjako osinkona ei ole vähennyskelpoista yhtiön tuloksesta toisin kuin palkanmaksu. (Alhola 2017).

Vuodesta 2014 lähtien myös ei julkisesti noteerattujen osakeyhtiöiden on tullut toimittaa ennakonpidätys jakamastaan osingosta, jos saajana on ollut luonnollinen

henkilö tai kotimainen kuolinpesä. Muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön maksamasta osingosta on toimitettava 7,5 prosentin suuruinen ennakonpidätys, osingon saajan ollessa luonnollinen henkilö tai kotimainen kuolinpesä. 150 000 euroa ylittävältä osingon määrältä ennakonpidätys on 28 prosenttia. (Verohallinto 2017f.) Ennakonpidätyksen toimittamisesta on kerrottu lisää myöhemmin tässä luvussa palkansivukulujen yhteydessä.

Osingonjaon lisäksi varoja voi nostaa yhtiöstä rahapalkkana tai luontoisetuina, vuokra-, korko- tai muuna kuluna, joka on yhtiön verotuksessa vähennyskelpoinen ja saajalleen pääomatulona verotettava (Talousverkko 2014).

3.2 Peitelty osingon jako

Kyseessä on peitelty osingon jako, jos osakeyhtiön varoja siirretään osakastaholle osingonjaon muotovaatimukset sivuuttaen, joka todellisuudessa vastaisi luonteeltaan voitonjakoa. Myös jos yhtiön osakas on osakeasemansa perusteella saanut yhtiön kanssa tekemästään sopimuksesta taloudellista etua, jollaista ei olisi riippumattomien osapuolten välillä syntynyt, sovelletaan peiteltyä osinkoa koskevia säännöksiä. (Tomperi 2017, 66.)

Jos osakkaan yhtiöltä saamaa etuutta ei ole käsitelty kirjanpidossa palkkana eikä siitä ole toimitettu ennakonpidätyksiä, katsotaan hänen verotuskäytännön näkökulmasta saaneen etuuden osakasasemansa perusteella, peiteltynä osinkona. Erityisesti näin katsotaan, jos osakkaan saama etu on epätavanomainen. Samalla on tarkasteltava, minkälaisia etuuksia yhtiö on yleensä osakkaillensa antanut. (Tomperi 2017, 67.)

Palkan maksu ilman perustetta, esimerkiksi ilman työntekeä, osakkaalle tai hänen omaiselleen katsotaan peiteltyksi osingoksi. Sen sijaan liian suurena tehdystä työstä maksettua palkkaa ei katsota yleensä peiteltyksi osingoksi. Palkan verotus on usein ankarampaa kuin osingon. (Tomperi 2017, 67.)

Peitellyn osingon saaja voi olla osakas tai tämän omainen. Verotus kohdistuu aina osakkaaseen. (Tomperi 2017, 66.) Peitelty osinko verotetaan osakkeenomistajan tulona (Leppiniemi & Walden 2014, 184).

Peitellyn osingonjaon tulokinnassa ei oteta huomioon, onko verovelvollinen tehnyt sen tahallaan. Myös tahattomat hinnoitteluvirheet arvioidaan peiteltyä osingon jakoa koskevien säännöksiä soveltaen. (Leppiniemi & Walden 2014, 184.) Jos ilmenee, että yhtiö on jakanut peiteltyä osinkoa, yhtiön verotuksessa menetellään niin kuin olisi käytetty käypää hintaa. Käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus katsotaan osakkaan veronalaiseksi tuloksi. Jos taas esimerkiksi yhtiö perii osakkaaltaan huomattavasti käypää hintaa alemmaa vuokraa, erotus lisätään yhtiön tuloon. Jos yhtiö perii liian korkeaa, saa se vähentää vain kohtuullisen osan ja muu osa lisätään tuloon verolaskelmassa. Veroseuraamukset vaihtelevat tapauksen mukaan. (Tomperi 2017, 67.)

3.3 Omistajayrittäjän palkan nosto

Omistajayrittäjällä on yleensä mahdollisuus suunnitella joustavasti ja päättää palkansa määrä, palkan maksuajankohta, luontoisetujen sekä voitonjaon keskinäinen suhde vero ja muut näkökohdat huomioon ottaen. (Adamsson & Engblom 2011, 36.) Palkka on yhtiössä työskentelevälle osakkaalle joustavin tapa nostaa varoja osakeyhtiöstä hänen yksityistaloutensa rahoittamiseksi. Omistajayrittäjän on otettava huomioon sekä hänen oma henkilökohtainen verotuksensa että yhtiön verotus.

YEL-osakkaan saattaa olla edullisempaa maksaa palkkaan kuin osinkoa, jos tulot ovat hyvin pienet. Palkka on yhtiölle vähennyskelpoinen meno ja se voi olla edullisemmin verotettua kuin osinko. (Talousverkko 2014.)

Palkka ei varsinaisesti ole varojenjaon muoto osakeyhtiölain näkökulmasta. Kirjanpidollisesti palkka on yhtiön menoa eikä voitonjakoa. Verotuksessa palkka, toisin kuin osinko, on osakeyhtiölle vähennyskelpoista menoa ja palkan saajalle ansiotulona verotettavaa tuloa. (Viitala 2014, 89.)

3.3.1 Palkan verotus

Tuloverojärjestelmän mukaan tulot jaetaan ansio- ja pääomatuloihin. Palkkatulo kuuluu ansiotuloihin. Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja kirkolle sekä kansaneläkelaitokselle maksetaan sairausvakuutusmaksua. Valtion tuloveron

määrä määräytyy progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Kunnallisveroprosentin määrää jokainen kunta itse. Kirkollisveroa maksavat evankelisluterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien jäsenet. Kirkollisveroprosentti riippuu seurakunnasta, seurakunnat saavat päättää sen itse. (Valtiovarainministeriö 2016.)

Ennakonpidätyksen alaista palkkaa ovat virka- ja työsuhteessa maksettavat rahanpalkat, rahanarvoiset edut ja vastikkeet (luontoisedut), matkakustannusten korvaukset (jos ylittävät Verohallinnon päättämät verovapaat määrät) ja henkilökuntaedut, niiden ylittäessä tavanomaisen tai kohtuullisen määrän. Näistä on ennakonpidätyksen lisäksi maksettava työnantajan sairausvakuutusmaksu, joka on vuonna 2018 0,86 prosenttia maksetuista palkoista. Palkkana käsitellään myös ennakonperintälaissa erikseen luetellut palkkiot, esimerkiksi kokouspalkkiot ja toimitusjohtajan palkkio. (Kouhia-Kuusisto, Mikkonen, Syvänperä & Turunen 2017, 36.)

Työnantajan sairausvakuutusmaksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa kaikista palkkarivistä, joista toimitetaan ennakonpidätys. Tällaisia eriä ovat esimerkiksi odotusajan palkka, henkilökuntalainan korkoetu, erilaiset vahingonkorvaukset, kuten sopimuskorvaus työsuhteen päättämisen perusteella sekä työsuhteeseen perustumattomat luento-, kokous-, ja esitelmäpalkkiot. (Kouhia-Kuusisto, Mikkonen, Syvänperä & Turunen 2017, 36.)

3.3.2 Palkan sivukulut

Työnantajan on maksettava työntekijälle maksettavasta palkasta sivukuluja:

- TyEL-maksu, työntekijäneläkevakuutus 17 - 67-vuotialle työntekijöille. Työnantajan osuus 17,45 - 18,95 prosenttia bruttopalkasta. TyEL-maksua ei makseta, jos kyseessä on omistajayrittäjälle maksettava palkka.
- Tapaturma- ja henkivakuutusmaksu on noin 2 prosenttia työn vaarallisuudesta riippuen.
- TVR-maksu, työntekijän työttömyysvakuutusmaksu 17-64-vuotiaille, ei koske omistajayrittäjän palkkaa.
- Työnantajan sairausvakuutusmaksu 16-67-vuotiaille työntekijöille 0,86 prosenttia.

- Tapaturmavakuutusmaksut. (Suomen Palkanlaskenta Oy 2017.)

Työnantajan tehtäviin kuuluu myös ennakonpidätyksen toimittaminen. Ennakonpidätys peritään työntekijän verokortin perusteella, jonka hän toimittaa työnantajalle. Työnantaja tilittää ennakonpidätyksen Verohallinnolle. Ennakonpidätys on työntekijän maksamaa ennakkovero, joka tilitetään palkasta automaattisesti. Ajatuksena on, että työntekijä maksaa verot tasaisesti vuoden aikana. Usein veroja pitää tasata veronpalautuksella tai lisämaksulla verovuoden päätyttyä, kun kaikki tulot ja vähennykset ovat verottajan tiedossa. (Suomen Palkanlaskenta Oy 2018.)

3.4 Työpanos osinko

Jos osingon jako perusteena on osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos, osinko verotetaan palkkana tai työkorvauksena. Osinko verotetaan työntekijän tulona. Työpanososinko verotetaan kokonaan ansiotulona. Työpanososinko on työnsuorittajalle palkkaa tai työkorvaus, vaikka työnsuorittaja ei tosiasiallisesti saanutkaan osinkona jaettuja varoja itselleen. Osingon tosiasiallisesti saaneelle yhtiölle tai henkilölle osinko ei ole tällöin verotuksessa veronalaista tuloa. Lahjaverotus on kuitenkin mahdollista. Työpanososingosta on toimitettava ennakonpidätys ja maksettava työnantajan sairausvakuutusmaksu. (Veronmaksajat 2017, 103.)

3.5 Osingon jako in natura

Yleensä voitonjako päätetään rahamääräisenä ja osinko myös suoritetaan rahana, mutta estettä varojenjakoon muuna omaisuutena ei ole. Muuna omaisuutena varoja voidaan jakaa esimerkiksi arvopapereina tai kiinteistönä. Osinko in natura tilanteissa osingon määrää päätettäessä osingon suuruus määritellään rahamääräisenä ja osingonmaksu tapahtuu muuna kuin rahana, tai osittain rahana ja osittain muuna kuin rahana. (Tilisanomat 2018a.)

3.6 Luontoisedut ja muut henkilökuntaedut

Luontoisedut eivät ole varsinainen varojen jaon muoto osakeyhtiöstä. Luontoisetu on muuna kuin rahana maksettava palkka tai rahapalkan lisäksi suoritettava etu.

Tavallisimmille luontoiseduille Verohallinto vahvistaa vuosittain arvot. (Veronmaksajat 2017, 78.)

Luontoisedun verotukseen vaikuttaa, onko se annettu vapaana etuna vai onko työnantaja perinyt siitä korvauksen. Verotettavaa etua ei synny, jos työnantajalle on maksettu korvaus, joka on vähintään edun luontoisetuarvon suuruinen. Luontoisetu on kuitenkin ilmoitettava vuosi-ilmoituksella. Osakeyhtiön osakkeenomistajat voivat olla palkkasuhteessa yritykseen ja saada palkkaa omistamastaan yhtiöstä, joten he voivat myös saada yhtiöltä luontoisetuja. (Finago 2016.) Omistajayrittäjän kannattaa hyödyntää luontoisedut yrityksestään, vaikka olisi yrityksensä ainut työntekijä.

Kyseessä on luontoisetu, jos edut ovat käytettävissä myös vapaa-aikana. Jos puhelinta tai autoa käytetään vain työaikana, kyseessä ei ole luontoisetu. (Tilitoimisto Tiliduunarit Oy 2016.)

Autoetu

Autoedun arvoon vaikuttavat auton hinta uutena sekä auton ikä. Lisäksi edun arvoon vaikuttaa se, maksaako polttoaineen työntekijä vai työnantaja. Autoetu voi olla sopimuksen mukaan joko vapaa autoetu tai auton käyttöetu. Vapaassa autoedussa työnantaja maksaa autosta johtuvat kustannukset ja käyttöedussa palkansaaja maksaa itse ainakin kaikki polttoainekulut. Vapaassa autoedussa auton polttoainekustannukset kuuluvat yleensä yrityksen kirjanpitoon. Käyttöedussa polttoainekustannukset eivät yleensä kuulu yrityksen kirjanpitoon, koska polttoaineistoja on vaikea erottaa työ- ja yksityisajojen välillä. (Veronmaksajat 2017, 27.)

Yrityksen omistaessa auton, voi se vähentää kaikki siihen liittyvät kulut yhtiön verotuksessa. Yrittäjälle muodostuu autoetu, kun hän käyttää yrityksen omistuksessa olevaa autoa. Yrittäjä maksaa autoedustaan veroa ja sivukuluja niin kuin palkataan. Kun kyseessä on autoetu, yritys ei voi maksaa yrittäjälle enää vapaita kilometrikorvauksia, mutta yrittäjä voi esimerkiksi pienentää yrityksestään nostamaansa palkkaa autoedun verran. Vähennyskelpoiset palkkamenot pienenevät yrityksessä

yrittäjän autoedun verran ja tilalle tulee vähennyskelpoisia autokuluja. (Talenom 2015.)

Asuntoetu

On kyse asuntoedusta, kun palkansaaja saa työ- tai virkasuhteensa perusteella käyttöönsä työnantajansa omistaman tai vuokraaman asunnon. Asuntoetua ei synny, jos työnantaja maksaa palkansaajan vuokraaman tai omistaman asunnon kuluja. Asuntoetu on veronalaista tuloa koko siltä ajalta, jolloin asunto on palkansaajan käytössä. (Verohallinto 2017e.)

Ravintoetu

Ravintoetu on järjestely, jossa työnantaja tarjoaa palkansaajalle aterian käypää alempaan hintaan tai täysin vastikkeetta. Ravintoetu voidaan järjestää eri tavoin. Järjestämistapa vaikuttaa laskentaperusteisiin, jonka mukaan edun arvo lasketaan. (Verohallinto 2017e.) Vuonna 2018 ravintoedun arvo on 6,50 euroa ateriala kohden, jos edun hankkimisesta työnantajalle aiheutuneiden välittömien kustannusten ja näiden kustannusten arvolisäveron määrä on vähintään 6,50 euroa ja enintään 10,40 euroa. (Verohallinto 2017g.)

Puhelinetu

Verohallinnon vuosittain vahvistamassa puhelinedun arvossa on erikseen luontoisetu arvo kiinteästä puhelinliittymästä muodostuvalle puhelinedulle ja matkapuhelimesta syntyvälle edulle. Puhelinedun arvoon kuuluu sekä perusmaksu että puhelusta muodostuneet kustannukset. (Verohallinto 2017e.) Vuonna 2018 puhelinedun arvo on 20 euroa. (Verohallinto 2017g.)

3.7 Verovapaat edut

Yritys voi korvata verottomana tilapäisestä työmatkasta aiheutuneita kustannuksia, jos ne perustuvat todellisiin kuluihin tai Verohallinnon päätökseen päivärahoista ja kilometrikorvauksista. Asunnon ja työpaikan välistä matkaa ei lasketa verotuksessa

työmatkaksi. Asunnon ja työpaikan väliset matkakulut voi vähentää henkilökohtaisessa verotuksessa. (Verohallinto 2017c.) Matkakustannukset korvataan työntekijälle, jos työmatka tehdään toissijaiselle työntekemispaikealle tai erityiselle työntekemispaikealle. Toissijainen työntekemispaikeka on esimerkiksi työnantajan tai samaan konserniin kuuluvan yrityksen vakituinen työpaikka, mutta se sijaitsee eri paikkakunnalla kuin työntekijän ensisijainen työpaikka. Työntekijä työskentelee siellä säännöllisesti, mutta ei pääsääntöisesti. Erityinen työntekemispaikeka on työpaikka, jossa työntekijä työskentelee tilapäisesti. Työmatkan tarkoituksena tällaiselle työntekemispaikealle voi olla esimerkiksi koulutustilaisuus tai muu tilapäinen asiakaskäynti. Työmatka on tilapäinen ja kohteessa viivytään vain lyhyen aikaa. (Kouhia-Kuusisto ym. 2017, 91-92.) Kilometrikorvaukset ja päivärahat ovat saajalleen verovapaita (Yrittäjän vero-optimoinnin vinkkivihko. Talousverkko).

Työntekijän täytyy tehdä työmatkasta matkalasku. Matkalaskun liitteeksi on liitettävä matkaan liittyvät maksukuitit. Työnantaja eli yritys voi tehdä korvaukset matkan kustannuksista kuittien mukaan, esimerkiksi lento- ja junalipuista ja hotellimaksuista. Matkakustannukset, joita ei voida selvittää kuittien tai tositteiden avulla, kuten omalla autolla tehdyt matkat, voidaan kuitenkin korvata verottomasti, kunhan korvusten perusteena käytetään Verohallinnon vahvistamia määriä. (Verohallinto 2017c.) Matkalaskun tulee olla säännösten mukainen tai muuten matkakustannuksia ei voida pitää verovapaina, vaan ne tulee käsitellä veronalaisena palkkana siltä osin kuin esitetty selvitys ei ole riittävä. Jos annetut matkalaskun edellytykset eivät täyty riskinä on, että asiaan puututaan yrityksessä suoritettavassa ennakopperinnän verotarkastuksessa. (Karttunen, Pasanen & Tannila. 2017, 233.)

Kilometrikorvaukset

Kilometrikorvaukseen vaikuttaa, ajetaanko matka omalla autolla vai työsuhteautolla ja onko kyydissä muita ihmisiä. Kilometrikorvauksen perussumma on 0,42 euroa/km vuonna 2018. (Verohallinto 2017c.) Kilometrikorvauksen saamisen edellytyksenä on matkalaskun tekeminen. Kilometrikorvauksen maksaminen ei edellytä palkan nostamista yrityksestä. Mikäli yritykseltä ei ole laskutettu verovapaita kilometrikorvauksia, voi omistajayrittäjä vähentää ne omassa verotuksessaan omalla

autolla tehdyistä ajoista aiheutuneet menot tulonhankkimismenona. (Veronmaksajat 2017, 26.) Jos palkansaaja käyttää työmatkaan käyttöetuautoa ja maksaa polttoainekulut itse, hänelle voidaan korvata verottomasti enintään 10 senttiä kilometriltä. Jos työntekijällä on vapaa autoetu, ei hänen ole mahdollista saada verotonta kilometrikorvausta. (Kouhia-Kuusisto ym. 2017, 94.)

Yrittäjä voi tehdä yritykselle matkalaskun omalla autolla ajetuista liikeajoista ja veloittaa yhtiöltä verottomia kilometrikorvauksia, jotka ovat vähennyskelpoinen kulu yhtiössä (Talenom 2015).

Päivärahat

Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaan päivärahalla tarkoitetaan korvausta, joka aiheutuu työmatkasta. Korvauksella tarkoitetaan kohtuullisia ruokailu- ja muita elinkustannusmenoja, kuten työmatkasta aiheutuneet kohtuulliset ylimääräiset ruokailukustannukset, ylimääräiset kulut yhteydenpidosta kotiin ja ylimääräiset kustannukset vaatehuollosta. Työntekijän ei tarvitse esittää erillistä selvitystä ja tositteita kustannuksista, kun päiväraha maksetaan Verohallinnon päätöksen mukaisesti. Päiväraha on verovapaata riippumatta todellisista kustannuksista. Verovapaasti voidaan myös korvata työmatkaan liittyvät matka- ja majoituskustannukset. (Karttunen, Pasanen & Tannila. 2017, 187.) Omistajayrittäjälle tämä tarkoittaa korvausten verovapaata maksamista itselleen. Vuonna 2018 päivärahan suuruus on yli 10 tuntia kestävältä matkalta 42 euroa, ja osapäiväraha 19 euroa yli 6 tuntia kestävältä matkalta. (Veronmaksajat 2017b.) Verottaja on kiinnostunut erityisesti yrittäjän yrityksestään itselleen nostamista verovapaista korvauksista. Matkalaskut ja muut selvitykset kannattaakin laatia erityisen huolellisesti. (Veronmaksajat 2017, 23.)

3.8 Osakepääoman alentaminen

Osakepääomaa voidaan jakaa osakkeenomistajille tietyin edellytyksin. Osakepääoma ei saa kuitenkaan laskea laissa määrätyn vähimmäismäärän alle. Yksityisessä osakeyhtiössä vähimmäismäärä on 2500 euroa. Osakepääomaa voidaan alentaa yh-

tiökokouksen päätöksellä. Jos osakkeille on määrätty nimellisarvo, on osakepääoman oltava vähintään kaikkien yhtiön liikkeelle laskemien osakkeiden nimellisarvojen yhteismäärän suuruinen. Alentamispäätöksessä on mainittava alennettava määrä ja mihin sitä käytetään. Alentaminen tulee rekisteröidä kaupparekisteriin. (Minilex 2018.) Rekisteriin ilmoittamisen yhteydessä yhtiön täytyy hakea kuulutuksen antamista velkojille, jos velkojilla on oikeus vastustaa osakepääoman alentamista. Kuulutusta ei tarvitse hakea, jos alentamismäärää ollaan käyttämässä tappioiden kattamiseen tai osakepääomaa korotetaan samanaikaisesti vähintään alentamismäärällä. Samanaikaisesti tapahtuvassa korotuksessa ei oteta huomioon ylikurssi- tai vararahastoa käyttämällä tapahtuvaa osakepääoman korotusta. (Patentti- ja rekisterihallitus 2018b.)

3.9 Omien osakkeiden hankkiminen tai lunastaminen

Osakeyhtiön on mahdollista hankkia tai lunastaa osakkeenomistajalta yhtiön osakkeita. Osakkeiden hankinta tapahtuu osakkeenomistajan vapaasta tahdosta myydä osakkeet, kun taas lunastaminen tapahtuu yhtiön päätöksellä. Kun kyseessä on osakkeiden lunastus, voi se tapahtua vastikkeellisesti tai vastikkeetta. Julkisesti noteeraamattomassa osakeyhtiössä vähintään yhden osakkeen tulee olla muun kuin yhtiön hallussa. Hankitut osakkeet voidaan jättää yhtiöön tai ne voidaan hallituksen päätöksellä mitätöidä. Mitätöinti tapahtuu rekisteröimällä. (Tuokko 2017.)

3.10 Osakslaina

Osakeyhtiössä yhtiön taseen mukainen vapaa oma pääoma määrittää sen, kuinka paljon yhtiön on mahdollista jakaa osinkoa ja lainata varoja. Perussääntönä on se, että lainana antaminen edellyttää vakuutta ja sekä, että on yhtiön edun mukaista antaa lainaa. Yksimielisten osakkeenomistajien on mahdollista antaa koroton rahalaina, vaikka sille ei olisikaan liikeloudellista perustetta, mutta yhtiön maksukyky tulee säilyä. (Veronmaksajat 2017, 53.)

Osakslainasta on laadittava lainasopimus kirjallisesti ja siitä on tultava ilmi lainan ehdot ja takaisinmaksusuunnitelma. Puutteellinen dokumentaatio herättää epäilyt

siitä, onko laina tarkoitus maksaa takaisin. Lainan pääoma voidaan verottaa peiteltyinä osinkona, mikäli lainaa ei alun perinkään ollut tarkoitus maksaa takaisin tai sitä ei ole tarkoitus maksaa takaisin. (Veronmaksajat 2017, 53.)

Omasta yhtiöstä osakslainan nostaminen pienentää mahdollisuuksia saada yhtiöstä huojaennettua osinkoa. On otettava huomioon myös, että osakslaina on pääomatulona, kun osakas tai hänen perheenjäsenensä saa yhtiöstä rahallainan, jota hän ei ole saman kalenterivuoden aikana maksanut pois. Lainan määrä verotetaan pääomatulona, jos lainansaaja, hänen perheenjäsenensä tai he yhdessä omistavat vähintään 10 prosenttia lainan myöntäneen yhtiön osakkeista. (Veronmaksajat 2017, 53.)

Verottaja ei vaadi, että osakslainoista, jotka on verotettu tai tullaan verottamaan pääomatulona, täytyisi maksaa korkoa. Jos lainaa ei veroteta pääomatulona, on siitä maksettava korkoa. Kohtuullisena korkona pidetään valtiovarainministeriön vahvistamaa peruskorkoa. (Veronmaksajat 2017, 53.)

Osakslaina, joko osakkaan tai hänen perheenjäsenensä ottama, vähennetään osakkeiden arvosta, jos osakas yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista tai äänimäärästä. Perheenjäseniksi määritellään puoliso ja alaikäiset lapset. Lainana vähennetään sama määrä, joka sisältyi sen tilikauden taseeseen, josta yhtiön nettovarallisuus ja osakkeen matemaattinen arvo laskettiin. (Veronmaksajat 2017, 102.) Osakslainan määrä laskee oman pääoman määrää, joka omalta osaltaan laskee nettovarallisuutta ja nostaa osinkotulojen verojen määrää.

Osakslainan lyhennys, mikäli se on verotettu pääomatulona, vähennetään maksajan pääomatulosta, jos maksu tapahtuu viimeistään viidentenä verovuonna lainan nostamisvuoden jälkeen. Voi syntyä myös tilanne, jossa lainan maksajalla ei ole riittävästi pääomatuloja mutta verovähennysoikeus on kyllä olemassa, silloin siitä ei ole käytännössä paljon hyötyä. (Veronmaksajat 2017, 53.)

Laina yhtiölle

Yrittäjä voi lainata yritykselleen vieraan pääoman ehdoin rahaa. Koron määrä joka hyväksytään verotuksessa, on riippuvainen siitä, onko lainattu raha yritykselle tarpeen. Mikäli yritys ei välttämättä tarvitse lainaa, saa korkotasoa olla enintään se mitä yrittäjä saisi vastaavasta sijoituksesta pankista. Verotuksessa korkomenot vähennetään sen mukaan, mihin laina on käytetty. Mikäli lainarahat on käytetty elinkeinotoiminnan hankintoihin, korkomenot ovat vähennyskelpoisia elinkeinotoiminnan tuloista. Jos tilanne on se, että yritys tarvitsee lainaamiaan varoja, voi korkotasoa olla vastaava, kuin millä yritys saisi pankista vastaavan lainan. Mikäli lainaa yritykselle antava on yksityishenkilö, lainasta ei ole pakko periä korkoa. (Veronmaksajat 2017, 52.)

4 OSAKEYHTIÖN JA OSAKKAAN VEROTUS

Tässä luvussa käsitellään yleisesti tuloverojärjestelmää sekä osakeyhtiön ja sen osakkaan verotusta.

Osakeyhtiöt ja niiden omistajat maksavat monia erilaisia veroja. Yrityksen omistajan ja yrityksen taloudesta vastaavien henkilöiden täytyy useimmissa tapauksissa laskea ja maksaa verot oma-aloitteisesti. Yrityksen täytyy olla perillä siitä, milloin verovelvollisuus on olemassa. (Veronmaksajat 2017, 7)

4.1 Tuloverojärjestelmä

Luonnollisen henkilön tulo jaetaan pääomatulolajiin ja ansiotulolajiin. Verotettava pääomatulo ja ansiotulo lasketaan erikseen verovelvolliselle. Verotettava tulo saadaan, laissa säädettyjen vähennysten jälkeen. Tuloista osa voi olla myös verovaapa. Ansiotulosta maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja kirkolle. Myös sairausvakuutuksen sairaanhoito- ja päivärahamaksut verotetaan ansiotulon mukaan. (Tomperi 2017, 23.) Pääomatulosta maksetaan veroa valtiolle.

Tuloverotus toimitetaan verovelvollisen antaman veroilmoituksen mukaan (Leppiniemi & Walden 2014, 146).

4.2 Tulolähteet ja tulolajit

Tulot jaetaan eri tulolähteisiin, koska eri tulolähteiden verotettava tulo lasketaan eri verolakien perusteella. Suomessa on kolme tulojen verotusta säätelevää lakia. Tuloverolaki (TVL), elinkeinoverolaki (EVL) ja maatalouden tuloverolaki (MVL). Kukin tulolähde verotetaan sitä koskevan verolain nojalla. Myös voitot ja tappiot vahvistetaan tulolähteittäin. Jos taloudellista toimintaa ei voida kohdistaa elinkeinotoiminnan tai maatalouden tulolähteeseen kuuluvaksi, kuuluu se silloin henkilökohtaisten tulojen tulolähteeseen. (Korpela 2017,104.)

Tulolähde jako koskee tulojen ja menojen lisäksi myös varoja. Maatalouden ja elinkeinotoiminnan tulo jaetaan ansio- ja pääomatuloon suhteessa elinkeinotoiminnan tai maatalouden varoihin. (Korpela 2017, 104.)

4.3 Osakeyhtiön verotus

Yhteisöt osakeyhtiö mukaan lukien ovat itsenäisiä verovelvollisia, verotettava tulo vahvistetaan niille.

4.3.1 Tuloverotus

Yritystoiminnan tavoite on saada voittoa, josta yhteiskunta haluaa osan itselleen tuloveroina. Veroja maksetaan voitosta, josta on vähennetty voitonhankkimiseen liittyvät menot. Ennen verojen maksamista tulee kuitenkin päättää esimerkiksi se, mille tilikaudelle tulot ja menot kuuluvat ja minkä suuruisia ne ovat. (Veronmaksajat 2017, 7)

Vuonna 2018 yhteisön tulovero on 20 prosenttia verotettavasta tulosta. Yhteisöjen maksamat verotulot jaetaan valtion ja kunnan kesken verontilityslain mukaisesti. (Tomperi 2017, 45.) Yhtiön verotukseen ei vaikuta se, jaetaanko voitto osinkona vai ei. Omistajan ja osakeyhtiön välinen kokonaisverorasitus on 20 prosenttia. (Leppiniemi & Walden 2014, 173.)

Osakeyhtiön verotettava tulo saadaan selville vähentämällä veronalaisista tuloista vähennyskelpoiset menot. Jos tulot ovat suuremmat kuin menot, yhtiöllä on verotettavaa tuloa. Jos taas menot ovat suuremmat kuin tulot, syntyy yhtiölle tappiota. (Verohallinto 2017a.)

Osakeyhtiöllä voi olla kolme tulonlähdetä. Elinkeinotoiminnan tulonlähde, maatalouden tulonlähde ja henkilökohtainen tulonlähde. Henkilökohtaiseen tulolähteeeseen kuuluu esimerkiksi elinkeinotoimintaan kuulumattoman kiinteistön ja huoneisto-osakkeiden vuokraus (EVL 53 §), elinkeinotoimintaan kuulumaton metsätalouden harjoittaminen, passiivinen arvopaperiomistus sekä yhtiön rahavarojen lainaaminen osakkaille. (Verohallinto 2017b.)

Kunkin tulolähteen verotettava tulo lasketaan erikseen. Tulosta vähennetään aikaisempien vuosien vahvistetut saman tulolähteen tappiot. Toisen tulolähteen tappiota

ei voi vähentää toisen eri tulolähteen tulosta. Yhteisön tulovero 20 prosenttia lasketaan kaikkien eri tulolähteiden verotettavien tulojen yhteismäärästä. (Verohallinto 2017a.)

Jos osingon saajana on osakeyhtiö ja osingon jakajana toimii julkisesti noteeraamaton yhtiö, on osinkotulo saajaosakeyhtiölle kokonaan verovapaata. Verovapauteen ei vaikuta se, kuinka suuren osuuden osakeyhtiö osinkoa jakavan yhtiön osakkeista omistaa. Tulolähteellä ei myöskään ole vaikutusta verovapauteen. (Tilisanomat 2017b.)

4.3.2 Ennakkovero

Tulovero maksetaan ennakkoverona. Ennakkoveron määrää verottaja aiemman tulohistorian perusteella. Jos tiedetään, että yrityksen tuloon on tulossa merkittäviä muutoksia, voi yritys hakea ennakkoveron muutosta. Yleisimmin osakeyhtiöt saavat maksulaput ennakkoveroon koko tilikauden ajalle. Tällöin maksut erääntyvät kuukausittain. Jos verotettava tulos on hyvin pieni, niin ennakkovero voi olla jaettu kahteen 6 kuukauden välein erääntyvään maksuerään. (Talousverkko 2017b.)

On tärkeää hahmottaa ennakkoverojen oikea taso, jotta osataan varautua tuleviin maksuihin. Jos ennakkoverot ovat olleet liian pienet toteutuvaan verotettavaan tulokseen nähden, maksetaan puuttuva osuus joko jälkikäteen ennakontäydennyksellä, tai sitten lopullisen verotuksen valmistuttua jäännösveroina. Joskus voi olla perusteltua arvioida ennakkoveroja matalalle tasolle, silloin on kuitenkin varauduttava tulevaan lisämaksuun. (Talousverkko 2017b.)

4.4 Osakkeenomistajan verotus

Osakkaiden verotus riippuu siitä, onko osingon saaja yhteisö vai luonnollinen henkilö. Verotukseen vaikuttaa myös se onko osinko saatu julkisesti noteeratusta pörssi-yhtiöstä vai noteeraamattomalta yhtiöltä. Tässä tapauksessa tarkastelen noteeraamattomalta yhtiöltä saatua osinkoa, luonnollinen henkilö osingonsaajana.

Osakeyhtiön omistajia ei veroteta yritystoiminnan nettotulosta tulon syntymishetkellä. Osakkeen omistajia verotetaan vasta, kun he nostavat tuloa osakeyhtiöstä. (Tilisanomat 2017b.)

4.4.1 Listaamattomasta yhtiöstä saadun osingon verotus

Jos osinko saadaan listaamattomalta yhtiöltä, se jaetaan pääomatuloksi ja ansiotuloksi (Leppiniemi & Walden 2014, 176). Suunniteltaessa jaettavan osingon määrää, on tämä hyvä ottaa huomioon, ansiotulosta maksettava vero voi nousta korkeaksi. Osinkoa kannattaakin pyrkiä nostamaan niin, että ansiotulona verotettavaa osinkoa ei muodostu lainkaan, tai sitä muodostuu hyvin vähän. (Tilisanomat 2017b.)

Luonnollisen henkilön saamasta osingosta pääomatulo-osingoksi katsotaan määrä joka vastaa kahdeksan prosentin vuotuista tuottoa osakkaan omistamien osakkeiden matemaattiselle arvolle. Pääomatulo-osingosta 25 prosenttia on veronalaista pääomatulona ja loppuosa verovapaata tuloa, siltä osin kuin se on alle 150 000 euroa. Jos pääomatulo-osinko ylittää 150 000 euroa, ylittävistä osasta veronalaista pääomatulona on 85 prosenttia. (Tilisanomat 2017b.)

Osingon määrän ylittäessä 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta, ylittävistä osingosta 75 prosenttia on veronalaista ansiotulona ja loput 25 prosenttia verovapaata tuloa. Osakkeenomistajan muihin ansiotuloihin lisätään ansiotuloina verotettava määrä. Ansiotulojen vero riippuu ansiotulojen yhteismäärästä. Ansiotulon marginaalivero voi suurilla tulotasoilla ylittää 50 prosenttia, jolloin ansiotulona verotettavan osingon verotaso voi nousta korkeaksi. (Tilisanomat 2017b.)

Jos luonnollisen henkilön omistamat osakkeet julkisesti noteeraamattomasta yhtiöstä kuuluvat yksityisliikkeen tai maatalouden varoihin, osinkoa ei jaeta ansiotuloon ja pääomatuloon. Tässä tilanteessa osingosta 75 prosenttia luetaan yritystoiminnan tuloksi EVL- tai MVL- tulolähteeseen. Osinko on tulolähteen kokonaistulossa mukana, joka jaetaan ansiotuloon ja pääomatuloon tulolähteen nettovarallisuuden perusteella. (Tilisanomat 2017b.)

4.4.2 Nettovarallisuus

Nettovarallisuus saadaan, kun yhtiön varoista vähennetään yhtiön velat. Varoja ovat taseen vastaavaa. Velkoja ovat erät, jotka on merkitty taseen vastaaviin vieraaseen pääomaan. Nettovarallisuuden avulla voidaan laskea osakkeiden matemaattinen arvo. (Verohallinto 2017a.)

Pääomatulona verotettavan osingon verorasitus on alhaisempi kuin ansiotuloina verotettavan osingon. Tämän vuoksi nettovarallisuudella on erittäin suuri merkitys osinkojen verotuksessa. (Viitala 2014, 48.)

4.4.3 Osakkeiden matemaattinen arvo

Osakkeen matemaattista arvoa käytetään määrittämään, mikä osa osingosta verotetaan ansiotulona ja mikä osittain verovapaana pääomatulona (Viitala 2014, 47).

Verovuoden matemaattinen arvo lasketaan verovuotta edeltävän vuoden yhtiön tilinpäätöksen mukaisen tarkistetun nettovarallisuuden perusteella. Jos kyseessä on uusi yhtiö, jonka ensimmäinen tilikausi ei ole päättynyt ennen verovuoden alkua, osakkeen matemaattiseksi arvoksi katsotaan osakkeen nimellisarvo, tai jos nimellisarvo puuttuu niin kirjanpidollinen vasta-arvo. Yhtiön tai sen osakkaan vaatiessa matemaattiseksi arvoksi voidaan katsoa myös nimellisarvoa tai kirjanpidollista vasta-arvoa korkeampi osakkeen merkintähinta. (Alhola 2017.)

Osakkeiden matemaattinen arvo saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Ulkona olevilla osakkeilla tarkoitetaan kaikkia niitä osakkeita, jotka eivät ole yhtiön omassa omistuksessa. Mitä varakkaampi yhtiö on, sitä enemmän on mahdollista nostaa osittain pääomatulona verotettua osinkoa, tämä kannustaakin yhtiöitä varallisuuden kasvattamiseen. (Talousverkko 2014.)

4.4.4 Osakaskohtaiset oikaisut

Mikäli osakekohtaisia oikaisuja joudutaan tekemään, verohuojennuksen piirissä olevien osinkojen laskupohjana ei ole osakkeille laskettu matemaattinen arvo. Oi-

kaisu voidaan joutua tekemään useamman kuin yhden osakkaan kohdalla. Osakkaan yhtiöstä saama osittain verovapaa tai pääomatulonaverotettavan osingon osuus pienenee vähennysten seurauksena. (Veronmaksajat 2017,101.)

Omistajayrittäjän osakkeiden yhteisestä matemaattisesta arvosta vähennetään seuraavat erät: 1. yhtiön varoihin kuuluvan asunnon arvo, jos asuntoa käyttää osakas itse tai hänen perheensä. 2. osakaslaina eli rahalaina, jonka osakkaan perheenjäsen tai hän itse on saanut yhtiöstä. Vähennykset tehdään ennen kuin lasketaan, mikä osuus osingosta on verovapaata/pääomatuloa ja mikä ansiotuloa. Vähennykset tehdään osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta. (Veronmaksajat 2017, 101)

4.5 Pääomatulolajin tappio

Jos verovuoden aikana syntyneet pääomatuloista vähennettävät tulonhankkimismenot, korkomenot ja pääomatulosta vähennettävät tulolähteen tappiot ovat yhteensä suuremmat kuin pääomatulot, pääomatulolaji on alijäämäinen. Alijäämästä muodostetaan alijäämähyvitys, joka vähennetään ansiotuloista menevästä verosta. Pääomatulolajintappioksi tappioksi vahvistetaan se osa alijäämästä, jota ei voida hyödyntää alijäämähyvityksenä. Pääomatulolajin tappio vähennetään pääomatuloista seuraavien 10 vuoden kuluessa. (Korpela 2017, 91.)

4.6 Alijäämähyvitys

Alijäämähyvitys kehitettiin 1990-luvun alussa ensisijaisesti asuntolainan koron vähennysoikeuden toteuttamiseksi. Alijäämähyvityksellä on euromääräinen enimmäismäärä. Enimmäismäärän suuruuteen vaikuttaa huollettavien lasten lukumäärä sekä onko puolisoa. (Korpela 2017, 92.)

Alijäämähyvitys on pääomatuloveroprosentin suuruinen osa pääomatulolajin alijäämästä eli siitä määrästä, jolla pääomatuloista verovuonna tehtävät vähennykset ylittävät pääomatulojen määrän. Vuonna 2018 alijäämähyvitys on 30 prosenttia pääomatulon alijäämästä. Ensiasunnon hankintaan otetun lainan koroista alijäämähyvitys on 32 prosenttia. Useimmiten alijäämähyvitys liittyy asuntolainankorkoihin. Ensisijaisesti korot vähennetään pääomatuloista. Jos asuntovelallisella ei ole

pääomatuloja, muodostuu pääomatulolajin alijäämää. Alijäämähyvitys ansiotulojen veroista myönnetään tästä alijäämästä. Alijäämähyvitystä voi saada enintään 1400 euroa. Tätä määrää voidaan korottaa 400 euroa yhden alaikäisen lapsen osalta. Jos lapsia on kaksi tai enemmän, korotus on 800 euroa. (Veronmaksajat 2017a.)

5 VEROSUUNNITTELU

Tässä luvussa käsitellään, mitä verosuunnittelu on ja mitä eri keinoja, ja mahdollisuuksia verosuunnittelu tarjoaa pienelle osakeyhtiölle. Luvussa kolme Varojen nosto osakeyhtiöstä, käsiteltiin tarkemmin varojen noston merkitystä verosuunnittelun kannalta. Tässä luvussa keskitytään muihin verosuunnittelun mahdollisuuksiin.

5.1 Verosuunnittelun määritelmä ja tavoitteet

Verosuunnittelu on osa yrityssuunnittelua. Sen tarkoituksena on esittää, miten verot vaikuttavat yrityksen suunnitelmiin ja mitä verotuksellisesti edullisia toimintavaihtoehtoja yrityksellä on. Verosuunnittelu estää myös verohaittojen ja hallitsemattomien verotustilanteiden syntymisen. Tilinpäätössuunnittelu liittyy vahvasti verosuunnitteluun. Kirjanpito on pohjana verotukselle. Kirjanpidon ja tilinpäätöksen sisältämää informaatiota käytetään hyväksi veroilmoituksessa, verotuksen toimittamisessa sekä tarkastamisessa. Veroilmoituksessa annettavat tiedot perustuvat kirjanpitoon. (Leppiniemi & Walden 2014, 17-18.) Verosuunnittelun tavoitteena on huomioida niin osakkaan kuin yhtiön maksamat verot ja näiden yhdessä muodostama kokonaisveroaste (Vilkkumaa 2014,189).

Verosuunnittelu voidaan jakaa lyhyen tähtäimen ja pitkän tähtäimen suunnitteluun. Se ei ole veronkiertoa vaan esimerkiksi verojen lykkäämistä tai jopa verojen ennakkomaksua. Osakeyhtiössä verosuunnittelu keskittyy palkkojen ja osinkojen suhteeseen. (Yrittäjän vero-optimoinnin vinkkivihko 2018.)

5.2 Verosuunnittelua rajoittava lainsäädäntö

On hyväksyttävää, että verovelvollinen pyrkii minimoimaan veronsa verosuunnittelulla. Toimenpiteet ja olosuhteet valitaan niin, että lopputulos on optimaalinen sekä varojen määrän että kokonaisuuden kannalta. Verovelvollisen suorittamien oikeustoimien taustalla tulee olla aidot liiketaloudelliset syyt. Silloin verovelvollisella on mahdollisuus valita sellainen toimintatapa, joka tuottaa hänelle alhaisemman verorasituksen kuin jokin muu tapa. Verosuunnitteluun valitaan yleensä ne

vaihtoehdot, joiden veroseuraamukset ovat verotuksessa ja oikeuskäytännössä hyväksytyjä. (Verohallinto 2016.) Veronkiertosäännöksellä estetään keinotekoisia järjestelyitä, joiden lopputulos on lainsäätäjän tarkoituksen vastaista ja joilla yrittään välttää verojen maksamista (Leppiniemi & Walden 2014, 98).

5.3 Ennakkoratkaisu

Ennakkoratkaisun hakeminen verokysymyksiin auttaa verosuunnittelussa ja tulevien maksujen ennakoinnissa.

Yrityksillä on mahdollisuus hakea ennakkoratkaisua verokysymyksiin. Ennakkoratkaisut ovat sitovia päätöksiä siitä, miten Verohallinto aikoo menetellä kyseisen veroasian kohdalla verotusta toimittaessaan. Hakemus on tehtävä kirjallisena ja päätös on maksullinen. (Verohallinto 2012.) Osakeyhtiö voi hakea ennakkoratkaisua tuloverotusta koskeviin kysymyksiin. Ennakkoratkaisua voi hakea myös arvonalisäverotusta, varainsiirtoverotusta, kiinteistöverotusta, ennakonperintä ja työnajansairausvakuutusta sekä vakuutusmaksuverotusta koskien. Ennakkoratkaisuhakemuksessa tulee selvittää mahdollisimman tarkasti liiketoimintaa tai verotusta koskeva kysymys. Hakemus koskien tuloverotusta tulee tehdä ennen veroilmoituksen viimeistä palautuspäivää. Muissa verolajeissa hakemus tulee tehdä, ennen kuin hakemuksessa esitettyyn asiaan liittyvä vero tullut maksaa tai ilmoittaa tai ennakonpidätys olisi pitänyt toimittaa. (Verohallinto 2017d.)

5.4 Verosuunnittelun tasot

Verosuunnittelussa voidaan nähdä strateginen, taktinen ja operatiivinen taso. Näitä eri tasoja tai tasojen välisiä rajoja ei voida kovin täsmällisesti verosuunnittelussa erottaa, koska eri tasot ja veroihin liittyvät toimenpiteet lomittuvat toisiinsa monin tavoin. (Leppiniemi & Walden 2014, 17.)

Strategista suunnittelua on muun muassa toimialanvalinta tai merkittävät investoinnit. Helpommin muutettava valinta kuten tilikauden pituuden määrittäminen on taktinen tai operatiivinen valinta. Esimerkkeinä taktisista toimenpiteistä ovat esimerkiksi tietynsuuruisen osingonjaon tai muun omistajan taloutta koskevan toimenpiteen toteuttaminen. Operatiivisessa verosuunnittelussa keskitytään huolehtimaan,

että toimenpiteissä menetellään oikein ja tarkoituksen mukaisesti tilinpäätös- ja veronäkökulmien tavoitteet huomioon ottaen. Operatiivisessa suunnittelussa yrityksen dokumentointi tilinpäätöstä ja verotusta varten syntyy automaattisesti, koska organisaatiossa tiedetään riittävän laajan dokumentoinnin taustat ja tavoitteet. Verostrategisia ratkaisuja valittaessa tulee kartoittaa, mitkä eri veromuodot saattavat aiheuttaa eroja vertailtavina oleviin vaihtoehtoihin, ja samalla ottaa huomioon veromuotojen yhteisvaikutus. (Leppiniemi & Walden 2014, 147-149.)

5.5 Verosuunnittelun keinot

Seuraavaksi käsitellään yleisimpiä verosuunnittelukeinoja pienelle listaamattomalle osakeyhtiölle.

5.5.1 Nettovarallisuuden merkitys

Mitä suurempi yrityksen nettovarallisuus on, sitä enemmän voidaan nostaa verovaapa osinkoa. Pääomatulona verotettavan osingon verorasitus on alhaisempi kuin ansiotuloina verotettavan osingon. Tämän vuoksi nettovarallisuudella on erittäin suuri merkitys osinkojen verotuksessa. (Viitala 2014, 48).

Yrityksen kannattaa pyrkiä kasvattamaan nettovarallisuuttaan. Koko voittoa ei kannata jakaa osinkoina, vaan jättää osa kasvattamaan nettovarallisuutta. 8 prosentin verohuojennettu osinko on sitä suurempi, mitä korkeampi yrityksen nettovarallisuus on.

5.5.2 Tilikauden muuttaminen

Verovuosi, jolta verotettu tulo määritetään, muodostuu tilikaudesta tai kalenterivuoden aikana päättyneistä tilikausista. Useimmiten tilikausi on kalenterivuosi, joka on myös tällöin yrityksen verovuosi. Jos tilikausi on kuitenkin esimerkiksi 1.4. – 31.3., yrityksen verovuosi 2018 on 1.4.2017 – 31.3.2018. (Tilisanomat 2017a.)

Muutettaessa tilikautta voi tulla vastaan tilanne, jossa saman kalenterivuoden aikana päättyy kaksi tilikautta. Tällöin molemmat samana vuonna päättyneet tilikaudet muodostavat verovuoden. (Tilisanomat 2017a.)

Tilikauden pituus vaikuttaa muun muassa voitonjakomahdollisuuteen. Osinko on jaettavissa tilikauden vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Tilikauden pituuden muuttaminen vaikuttaa kirjanpidon poistoihin sekä verotuksessa hyväksyttyihin poistoihin. (Taloussanomat 2002.)

Vuodenvaihteessa tapahtuva tilinpäätös antaa vain yhden mahdollisuuden nostaa osinkoa seuraavana verovuotena. Jos tilinpäätösajankohta on esimerkiksi 31.10., on silloin mahdollista nostaa osinkoa vielä samana verovuotena tai vasta seuraavana verovuotena. (Alhola 2017.)

5.6 Omistajayrittäjän verosuunnittelu

Omistajayrittäjän niin kuin muidenkin osakkaiden on pohdittava, nostaako varoja osinkona, palkkana vai näiden yhdistelmänä tai muuna varojenjakona. Lähtökohdiana yrittäjän verosuunnittelussa on yrittäjän rahan tarve. Siihen, miten varoja yrityksestä kannattaa nostaa, vaikuttavat monet tekijät, muun muassa palkkojen sivukulut, osakkaiden määrä sekä yrityksen tulos. (Alhola 2017.) Omistajayrittäjän merkittävin verosuunnittelukeino on osingon ja palkanmaksun keskinäinen optimointi (Viitala 2014, 90).

5.7 Lyhyentähtäimen verosuunnittelu

Lyhyentähtäimen verosuunnittelun keinoja pienessä osakeyhtiössä. Näitä keinoja ovat esimerkiksi verotuksessa tehtävät erilaiset vähennykset, joita yritys voi hyödyntää.

5.7.1 YEL

YEL-vakuutus maksut voi vähentää henkilökohtaisessa tai yrityksen verotuksessa, riippuen siitä kumpi on maksut maksanut. Jos yritys ei ole maksanut maksuja voidaan vähennys tehdä myös puolison verotuksessa. Maksetut YEL-maksut vähennetään maksajan verotettavasta tulosta. Veroa tulee vähemmän maksettavaksi, koska sitä maksetaan pienemmästä summasta. (Veritas eläkevakuutus 2018.)

Taulukko 1. YEL-maksut 2018

Maksut	% YEL- työtulosta
18-52-vuotiaille	24,1
53-62-vuotiaille	25,6
yli 63-vuotiaille	24,1

(Veritas eläkevakuutus 2018.)

5.7.2 Verovapaat matkakustannusten korvaukset

Luvussa 3.7 Verovapaat edut, on käsitelty tarkemmin verovapaita matkakustannus korvauksia. Yritys voi korvata verottomana matkakustannuskorvauksia, jos ne perustuvat todellisiin kuluihin tai Verohallinnon päätökseen päivärahoista ja kilometrikorvauksista. Hyödyntämällä näitä verovapaita korvauksia, yritys pystyy pienentämään verokustannuksiaan.

5.7.3 Luontoisedut ja muut henkilökuntaedut

Luvussa 3.6 Luontoisedut ja muut henkilökuntaedut, on käsitelty tarkemmin yleisimpiä luontoisetuja.

On verotuksellisesti edullisempaa monissa tapauksissa tarjota luontois- tai henkilökuntaetuja rahapalkan sijaan. Etuihin liittyy verotuksellisia etuja verovapauden, edun arvostamisen tai alempien palkan sivukulujen muodossa. (Finago 2016.)

5.7.4 Luottotappiot

Luottotappiota syntyy, mikäli tavaran tai palvelun ostaja ei maksa sovittua hintaa. Tavallisen myyntisaamisen arvonalenemisen voi vähentää, kun arvonalentuminen on ilmiselvää. Ehtona on myös, että myyntisaamista on koitettu periä mutta maksua ei ole siitä huolimatta saatu. Mikäli maksu saadaan myöhemmin, verotuksessa vähennetty luottotappio osoittautuu aiheettomaksi. Aiheettomaksi todettu vähennys luetaan tuloksi sinä verovuonna, kun aiheettomuus on todettu.

Muun saatavan kuin myyntisaatavan arvonalentumisen vähentäminen verotuksessa edellyttää lopullisuutta. Yli 1500 euron vähennys edellyttää yleensä erillistä selvitystä. On olemassa vähennyskelpoisuutta rajoittava sääntö, jonka mukaan saatavan menetys ei ole vähennyskelpoinen, mikäli saatava on osakeyhtiöltä, josta yhtiö ja

samaan konserniin kuuluvat yhtiöt yhteensä omistavat vähintään 10 prosenttia. (Veronmaksat 2017, 37.)

5.8 Tilikauden aikana tapahtuva verosuunnittelu

Tilikauden aikana tapahtuva verosuunnittelu tarkoittaa yrityksen sekä sen omistajayrittäjän suunnitelmallisia toimia tilikauden aikana. Tavoitteena on useimmiten nettovarallisuuden kasvattaminen. Nettovarallisuuden kasvattamisella pyritään vaikuttamaan voitonjakoon osinkojen muodossa. Mitä suurempi yrityksen nettovarallisuus on, sitä suuremman määrän matalalla osinkoverotuksella verotettua osinkoa omistajayrittäjä voi nostaa. Hyvä keino nostaa nettovarallisuutta on esimerkiksi omien toimitilojen ostaminen. (Nordic Law 2016.)

Tilikauden aikana on hyvä miettiä myös kannattaako omistajayrittäjän maksaa itselleen palkkaa vai nostaa osinkoa. Yrittäjän kannattaa maksaa itselleen palkkaa yrityksen tuloveroprosenttiin saakka, siten että omistajayrittäjän henkilökohtainen ansiotuloveroprosentti on 20 prosentin tienoilla. Loput haluamansa tulot hän voi nostaa osinkoina. (Nordic Law, 2016.)

5.9 Verosuunnittelu tilinpäätöshetkellä

Pienten osakeyhtiöiden verosuunnittelu usein painottuu tilinpäätöshetkellä tapahtuvaan verosuunnitteluun. Verolainsäädännön muuttumisen myötä mahdollisuuden tilinpäätöshetkellä tapahtuvaan verosuunnitteluun ovat huomattavasti pienentyneet. Nykyään verosuunnittelun painopiste tulisikin olla tilikauden aikana tapahtuvassa verosuunnittelussa. Pienillä yrityksillä on kuitenkin vielä joitain vaikuttamismahdollisuuksia tulokseen tilinpäätöshetkellä. Mahdollisuudet keskittyvät menojen huomioimiseen ja jaksottamiseen. Tilikauden menoja voidaan käyttää joko tilikauden menoina tai aktivoida taseeseen. Joitain tuloja on myös mahdollista jaksottaa. (Nordic Law 2016.)

Tilinpäätöshetkellä tehtävässä verosuunnittelussa voidaan myös ottaa huomioon lähinnä käyttöomaisuudesta tehtävät poistot. Poistot voidaan tehdä joko tilinpäätöshetkellä tai hyödyntää vasta myöhemmin. Elinkeinoverolaki määrittää poistojen enimmäismäärän. (Nordic Law 2016.)

5.10 Verotuksen ja kirjanpidon yhteys

Verotettavan tulon määrittäminen on kiinteästi yhteydessä kirjanpidolliseen tuloslaskentaan. Joidenkin tulo- ja menoerien käsittely verotuksessa on suoraan kytketty kirjanpidossa tehtyihin ratkaisuihin. Kirjanpidollinen tuloslaskenta antaa myös informaatioita verotettavan tulon määrittämiseen. Näiden kahden yhteys ilmenee myös sillä, että molemmissa tulo määritetään samalta laskentakaudelta. (Tilisanomat, 2017a.)

5.11 Poistot käyttöomaisuudesta

Käyttöomaisuutta ovat elinkeinotoimintaan kuuluva omaisuus. Se on tarkoitettu elinkeinotoiminnan pysyvään käyttöön. Osa käyttöomaisuuden hankintamenoista voidaan kirjata kuluksi kerralla, jos hankinnan todennäköinen taloudellinen käyttöaika on enintään 3 vuotta tai jos kysymys on niin sanotusta pienhankinnasta, niitä ei tarvitse jaksottaa usealle vuodelle. Osa kuluista on kuitenkin jaettava kuluksi usealle eri vuodelle. (Verohallinto 2017h.)

Verotuksessa tehtävät poistot voivat olla enintään jo kirjanpidossa tehtyjen poistojen suuruisia (Veronmaksajat 2017). Monet verotuksessa hyväksyttävät jaksotukset on sidottu kirjanpidossa tehtyihin jaksotusratkaisuihin (Kaisanlahti & Leppiniemi 2017, 22).

EVL 54 §: ssä on tärkeä säännös koskien elinkeinotoiminnan verotusta ja sen kirjanpitosidonnaisuutta. Jotkut vähennykset hyväksytään verotuksessa vain, jos kyseiset vähennykset on tehty myös kirjanpidossa. Tavoitteena on, että jos yritys jaksotuksilla haluaa pienentää verotettavaa tuloaan, pienenee myös kirjanpidollisen tuloslaskelman jakokelpoinen voitto. (Tilisanomat, 2017a.)

Verovelvollisella on EVL 54 §:n mukaan oikeus, sen mukaan kuin on säädetty vähentää vaihto- ja sijoitusomaisuuden hankintameno ja varaukset kuluina sekä jakaa saamansa tuloerä usealle verovuodelle, mikäli vastaavat kirjaukset on tehty myös kirjanpidossa. (Tilisanomat, 2017a.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa esittelen tutkimuksen esimerkkiyrityksen, tutkimusmenetelmän ja tutkimuksen rajauksen. Lopuksi kerron tutkimuksessa käytetyistä aineistonkeruumenetelmistä ja tutkimuksen luotettavuudesta.

6.1 Esimerkkiyrityksen esittely

Tutkimuksen esimerkkiyrityksenä toimii pirkanmaalainen vuonna 2009 perustettu riippumaton tutkimus- ja asiantuntijayritys. Yritys on yhtiömuodoltaan osakeyhtiö. Yrityksessä toimii yksi työntekijä. Yrityksen omistavat omistajayrittäjä ja hänen puolisonsa. Yrityksen liikevaihto on kasvanut vuosi vuodelta ja sen myötä verosuunnittelu on noussut ajankohtaiseksi.

6.2 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimukselle tarvitaan selkeä tutkimusmetodi, jotta aineistossa olevat havainnot voidaan erottaa tutkimuksen tuloksista (Alasuutari 2011, 82). Tämä tutkimus toteutetaan laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Laadulliseen tutkimusmenetelmään päädyin tutkimuksen tutkimus- ja kehitysluonteen vuoksi. Laadullisen tutkimuksen avulla saadaan kerättyä tarvittava aineisto tutkimusongelman ratkaisemiseksi. Tutkimusta ei olisi ollut mahdollista suorittaa kvantitatiivisella menetelmällä, sillä se ei sisällä mitään tilastollista aineistoa.

Laadullista analyysiä ei tehdä kuitenkaan vain sen vuoksi, että kvantitatiivinen analyysi ei ole syystä tai toisesta mahdollinen. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimusyksiköiden suuri joukko ja tilastollinen argumentaatiotapa ei ole mahdollinen tai edes tarpeellinen. (Alasuutari 2011, 39.) Laadullisella tutkimusmenetelmällä voidaan tutkia prosesseja. Prosessien ja ilmiöiden monimutkaisuuden vuoksi määrällisellä tutkimuksella ja sen sisältämällä tilastollisilla analyyseillä on melkein pä mahdotonta pureutua niihin. (Kananen 2017, 36.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkittavaa kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Pyrkimyksenä pikemmin löytää tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä.

(Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.) Laadullisen tutkimuksen tavoite on tutkittavan ilmiön ymmärtäminen, selittäminen ja tulkinta (Pitkäranta 2014, 33).

Työni sisältää myös tapaus- ja kehitystutkimuksen piirteitä. Toteutan esimerkki yrityksen luvuilla työni toiminnallisen osion. Tapaus- eli case-tutkimuksessa korostuvat asioiden ainutkertaisuus, tilannesidonnaisuus ja aineistolähtöisyys (Pitkäranta 2014, 27). Kehitystutkimuksen määritelmän mukaan se tähtää muutokseen (Kananen 2017, 49). Kehittämistutkimusta ei pidetä virallisesti tutkimusmenetelmänä, sillä se on joukko eri tutkimusmenetelmiä, joita koostetaan tutkimusongelman, kehittämiskohteen ja tilanteen mukaisesti. (Kananen 2015, 33). Työssäni haluan tutkimuksen avulla kehittää esimerkkiyrityksen verosuunnittelua. Muutoksen aikaansaamiseksi kehitetään tässä tapauksessa menetelmä. Menetelmä selvittää mahdolliset menettelyt veroseurauksien alentamiseksi.

6.3 Tutkimuksen rajaaminen

Tutkimuksessa on tärkeää sopivan aiheen löydyttyä rajata se. On tarkennettava ajatus siitä, mitä haluaa tietää tai osoittaa keräämällään aineistolla. Aineistoa kannattaa kerätä vasta aiheen rajauksen jälkeen, jotta ei käytä turhaa aikaa vääränlaisen aineiston keräämiseen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimusongelman tulisi olla niin rajattu, että ulkopuolinen lukija ymmärtää tutkimuksen mielekkyyden ja tutkijan kyvykkyyden. Tutkimusongelman tulisi samalla olla tarpeeksi yleinen, jotta se sallisi tutkimuksen joustavan toteutuksen. Parhain tapa rajata väljää aihetta on perehtyä aiheesta aiemmin kirjoitettuun kirjallisuuteen. Kun näkee, miten aihetta on aiemmin käsitelty, on mahdollista suunnata omaa tutkimusta tarkoituksenmukaisesti kysymyksiin. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2014, 81-85.) Opinnäytetyössä aiheen rajaukseen vaikuttaa myös sille säädetty pituus.

Olen rajannut tutkimuksen koskemaan vain pienten listaamattomien osakeyhtiöiden verotusta. Työstä on rajattu kokonaan pois pörssiyhtiöiden verotus. Työssä esimerkkiyrityksenä käytetty osakeyhtiö täyttää nämä kriteerit ja siksi tähän rajaukseen on päädytty. Tarvittavaa teoriaa kerätessä olen pitänyt mielessä esimerkkiyrityksen lähtökohdat ja sen tarpeet. Verosuunnittelukeinoiksi on valittu esimerkkiyrityksen kannalta mahdollisia ratkaisuja.

6.4 Aineiston keruu

Aineiston luonne asettaa rajat sille, millainen tutkimuksen teoreettinen viitekehys voi olla ja millaisia metodeja voi käyttää. Tai asia voi olla toisin päin, teoreettinen viitekehys määrää sen, millaista analyysimenetelmää kannattaa käyttää tai millainen aineisto kannattaa kerätä. (Alasuutari 2011,83.)

Olen kerännyt aineiston tutkimukseen erilaisista aiheeseen liittyvistä kirja- ja verkkolähteistä, teoria pohjautuu pääosin näihin. Empiirisen vaiheen aineiston olen saanut toimeksiantajayritykseltä. Empiirisenä aineistona olen käyttänyt esimerkkiyrityksen tilinpäätöstietoja. Tilinpäätöstiedot sain tilitoimistolta, joka toimii toimeksiantajayrityksenä tälle opinnäytetyölle. En käytä työssäni varsinaisesti haastattelua aineiston keruumenetelmänä, mutta olen kysellyt jonkin verran taustatietoja esimerkkiyrityksestä toimeksiantajalta.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineisto kerätään luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Tutkija ei käytä tiedon keruussa mittausvälineitä, vaan luottaa enemmän omiin havaintoihinsa. (Hirsijärvi ym. 2009, 164.) Aineistoa tarkasteltaessa kiinnitetään huomiota vain teoreettisen viitekehyksen ja kulloisenkin kysymyksenasettelun kannalta olennaisiin asioihin. (Alasuutari 2011, 40.) Kananen (2017) mukaan laadullisen tutkimuksen tutkimusprosessi ei ole yhtä suoraviivainen kuin kvantitatiivisen tutkimuksen tutkimusprosessi. Laadullisen aineiston analyysi on syklinen prosessi, josta puuttuu kvalitatiivisen tutkimuksen tiukat tulkintasäännöt. Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa kerätään niin paljon, että tutkimusongelma ratkeaa ja tutkija ymmärtää ilmiön (Kananen 2017, 35.)

6.5 Tutkimuksen luotettavuus

Kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tutkimuksen luotettavuutta, sillä tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja. Tutkimuksen reliaabelius tarkoittaa sitä, että mittaukselliset tulokset ovat toistettavissa. Tutkimus tai mittaus ei siis anna sattumanvaraisia tuloksia. Jos esimerkiksi kaksi tutkijaa päätyy samaan tulok-

seen, voidaan tulosta pitää reliaabelina. Toinen tutkimuksen luotettavuuteen ja arviointiin liittyvä käsite on validius (pätevyys). Validius tarkoittaa tutkimusmenetelmän tai mittarin kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa validius ja reliaabelius ovat saaneet erilaisia tulkintoja. Termi on yleisesti liitetty kvantitatiiviseen tutkimukseen ja niitä pyritään välttämään kvalitatiivisessa tutkimuksessa. Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuutta parantaa tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta. Niin laadullisessa kuin määrällisessäkin tutkimuksessa voidaan tutkimuksen validiutta tarkentaa käyttämällä monia menetelmiä. (Hirsjärvi ym. 2014, 231-233.) Opinnäytetyöltä vaaditaan riittävää dokumentaatioita, jotta luotettavuutta voitaisiin arvioida. Perustelut tuovat työlle uskottavuutta, tehdyt valinnat kannattaa aina perustella, sillä se osoittaa, että kirjoittaja on harkinnut eri vaihtoehtoja ja päätenyt esittämänsä. Opinnäytetyön aineistojen ja tulkinnan dokumentointi on luotettavuuden arvioinnin edellytys. Tarkalla dokumentaatiolla on mahdollisuus ratkaisun ja tulosten selvittämiseen. Tutkimuksen eri vaiheissa tehty pitää perustella. Alkuperäinen aineisto, jota tutkimuksessa on käytetty, tulee myös säilyttää, jotta tulosten luotettavuus ja aineiston aitous voidaan tarvittaessa todentaa. (Kananen 2015, 112-115.)

Tärkein luotettavuuteen vaikuttava asia tässä tutkimuksessa, on tutkimuksen tekijä. Aineistoa kerätessäni olen kiinnittänyt huomiota lähteiden luotettavuuteen ja valinnut luotettavimmat lähteet.

Kaikki kirjallinen materiaali, joka tuntuisi tarjoavan syyn tarkempaan perehtymiseen, ei kuitenkaan välttämättä ole aina kelvollista, ja liity suoraan omaan työhön. Kirjallisuuden valinnassa tarvitaan lähdekritiikkiä. Tutkijan on pyrittävä kriittisyyteen sekä jo lähteitä valittaessa, että niitä tulkittaessa. Lähteitä tulkittaessa on kiinnitettävä huomiota muun muassa kirjottajaan, lähteen ikään ja lähdetiedon alkuperään. Tutkijan on pyrittävä käyttämään tuoreita, puolueettomia ja uskottavia lähteitä. (Hirsjärvi ym. 2014, 113-114.)

Olen pyrkinyt parantamaan luotettavuutta myös riittävällä dokumentaatiolla. Tutkimus pohjautuu pitkälti teoriaan ja lähteisiin, joissa on tarkka yksiselitteinen tul-

kinta. Tulosten luotettavuuteen vaikuttaa myös se, että en ole haastatellut esimerkiksi yrityksen omistajayrittäjää. Tulokset olisivat luotettavammat, jos omistajayrittäjää olisi haastateltu ja saatu tarkempia tietoja yrityksen tilanteesta, toiveista ja tarpeista.

7 ESIMERKKIYRITYKSEN VEROSUUNNITTELU

Tässä luvussa lasken esimerkkiyrityksen vuoden 2016 ja 2017 tilinpäätöstietoja hyväksikäyttäen yritykselle edullisimmat verovaihtoehdot. Tärkeimpiä esimerkkiyrityksen verosuunnittelukeinoja ovat palkan ja osingon suhde sekä yrityksen nettovarallisuuden kasvattaminen.

7.1 Lähtötilanne

Esimerkkiyritys on asiantuntijayritys. Yhtiön osakepääoma koostuu 2500 osakkeesta. Yrittäjä omistaa osakekannasta puolet ja hänen puolisonsa puolet. Yrityksessä ei ole aiemmin tehty tarkkoja laskelmia verojen optimoimiseksi. Nyt yrityksen tuloksen kasvaessa ja verokustannusten noustessa, yrityksen täytyy tehdä laskelmia veroseuraamusten optimoimiseksi. Yrityksen tulos on kasvanut vuodesta 2016 vuoteen 2017 yli 200 prosenttia.

Nettovarallisuutta tarvitaan palkan ja osingon suhteen optimoimiseen, sekä nettovarallisuuden suunnitteluun. Taloukossa 2. on tarvittavat tasetiedot yrityksen nettovarallisuuden laskemiseen. Esimerkkiyrityksellä ei ole pysyviä vastaavia eikä pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Taulukko 2. Esimerkkiyrityksen vuoden 2016 ja 2017 taseet

	2016	2017
Vaihtuvat Vastaavat		
Saamiset	21 031	70 668
Rahat ja pankkisaamiset	92 164	155 493
Vastaavaa yhteensä	113 195	226 161
Oma pääoma		
Osakepääoma	2 500	2 500
Edellisten tilikausien voitto(tappio)	50 402	60 066
Tilikauden tulos	49 664	156 003
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen	10 629	7 593
Vastattavaa yhteensä	113 195	226 161

Nettovarallisuus saadaan, kun yhtiön varoista vähennetään yhtiön velat. Varoja ovat taseen vastaavaa. Velkoja ovat erät, jotka on merkitty taseen vastaaviin vieraaseen

pääomaan. Nettovarallisuuden avulla voidaan laskea osakkeiden matemaattinen arvo. (Verohallinto 2017a.)

Taulukko 3. Nettovarallisuus vuoden 2016 tilinpäätöstiedoilla

Saamiset +	21 031
Rahat ja pankkisaamiset +	92 164
Yhteensä	113 195
Vähennettävät velat -	10 629
Nettovarallisuus	102 566

Nettovarallisuuden lisäksi lasken yrityksen osakkeiden matemaattisen arvon.

Yhtiössä on 2500 kappaletta osakkeita. Yhden osakkeen matemaattinen arvo on 41,03 euroa.

Osakkeen matemaattista arvoa käytetään määrittämään, mikä osa osingosta verotetaan ansiotulona ja mikä osittain verovapaana pääomatulona. (Viitala 2014, 47)

Osakkeiden matemaattinen saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Ulkona olevilla osakkeilla tarkoitetaan kaikkia niitä osakkeita, jotka eivät ole yhtiön omassa omistuksessa.

7.2 Palkkana vai osinkona

Seuraavaksi lasken kannattaako omistajayrittäjän nostaa yrityksestä palkkaa, osinkoa vai palkkaa sekä osinkoa. Esimerkkiyritys maksaa omistajayrittäjälle maksetusta palkasta sosiaaliturvamaksun 0,86 prosenttia. Omistajayrittäjä maksaa palkasta valtion tuloveroasteikon (Taulukko 4.) mukaan progressiivista tuloveroa ja yritys maksaa tuloistaan yhteisöntuloveroa 20 prosenttia.

Taulukko 4. Vuoden 2018 tuloveroasteikko. (Verohallinto 2017c.)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
17 200 - 25 700	8,00	6,00
25 700- 42 400	518,00	17,25
42 400 - 74 200	3398,75	21,25
74 200 -	10 156,25	31,25

Yrittäjällä on noin 40 000 euron varojen nostotarve. Yrityksen verotettava tulo on noin 50 000 euroa ja yhtiön nettovarallisuus tilikauden alussa noin 103 000 euroa. Taulukossa 5. olen laskenut kolme mahdollista varojen jakovaihtoehtoa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa jaetaan varoja vain osinkona, toisessa vaihtoehdossa jaetaan varoja vain palkkana ja viimeisessä näiden yhdistelmänä. Ansiotulojen verotus on laskettu vuoden 2018 valtion tuloveroasteikon luvuilla, sekä kunnallisvero omistajayrittäjän asuin kunnan veroprosentilla.

Laskelmasta selviää, että omistajayrittäjän kannattaa nostaa varoja yhtiöstä sekä palkkana että osinkona. Tällöin omistajayrittäjälle jää käteen 36 365 euroa. Veroja tulee yhtiölle tällöin maksettavaksi 6000 euroa ja omistajayrittäjälle 7 635 euroa. Kokonaisveroprosentiksi muodostuu noin 34,09 prosenttia.

Palkkana ja osinkona vaihtoehdon jälkeen edullisin vaihtoehto on nostaa koko 40 000 euroa palkkana. Koko summa palkkana vaihtoehdossa yrittäjälle jää käteen 36 192 euroa, joka on noin 0,48 prosenttia vähemmän kuin palkkana ja osinkona vaihtoehdossa. Palkkana vaihtoehdossa omistajayrittäjä joutuu maksamaan henkilökohtaisia ansiotuloveroja 11 808 euroa, joka on näistä kolmesta vaihtoehdosta korkein henkilökohtaisen verotuksen kannalta. Yritys maksaa tuloveroa 2000 euroa. Kokonaisveroprosentiksi muodostuu 34,52 prosenttia. Ero ei ole suuri palkkana, ja palkkana ja osinkona vaihtoehtojen välillä.

Vaihtoehto, jossa koko summa jaetaan omistajayrittäjälle osinkona, on kaikista epäedullisin verojen kannalta. Kokonaisveroprosentiksi muodostuu 39,79 prosenttia. Yritys maksaa tuloveroa 10 000 euroa ja omistajayrittäjä 5 917 euroa. Osinkona vaihtoehdossa omistajayrittäjän henkilökohtaisesti maksettavien verojen määrä on vaihtoehtoista alhaisin.

Koska omistajayrittäjä omistaa yhtiön osakkeista puolet ja hänen puolisonsa toiset puolet, jakautuvat osingon todellisuudessa puolisoiden kesken tasan. Tällä ei ole vaikutusta verotukseen.

Taulukko 5. Osinkona, palkkana vai niiden yhdistelmänä osa 1

	Osinkona	Palkkana	Osinkona ja palkkana
Yrityksen tulos	50 000	50 000	50 000
Palkka		39 656	19 828
Sairausvakuutusmaksu 0,86%		344	172
Palkkakustannukset yht.		40 000	20 000
Yrityksentulos ennen veroja	50 000	10 000	30 000
Yhteisövero 20%	10 000	2 000	6 000
Tulos verojen jälkeen	40 000	8 000	24 000
Nettovarallisuus tilikauden alussa	103 000	103 000	103 000
Nettovarallisuuden muutos	40 000	800	24 000
Nettovarallisuus tilikauden lopussa	143 000	103 800	127 000
Osinko	40 000		20 000
Verohuojennettu osinko 8 %	11 440		10 160
Pääomatulo-osinko			
Pääomatuloveroa 25 %	2 860		2 540
Verohuojennettua 75 %	8 580		7 620
Verotettava pääomatulo yht.	2 860		2 540
Pääomatulo veroa 30 %	858		762
Ansiotulo-osinko	28 560		9 840
Verovapaa 25%	7 140		2 460
Verollinen 75%	21 420		7 380
Verotettavat ansiotulot yht.	21 420	39 656	27 208
Valtionvero	261	2 925	778
Kunnallisvero 21 %	4 498	8 328	5 714
Kirkollisvero 1,40 %	300	555	381
Ansituloverot yht.	5 059	11 808	6 873
Verot yhteensä			
Yritys	10 000	2 000	6 000
Omistajayrittäjä	5 917	11 808	7 635
Yhteensä veroja	15 917	13 808	13 635
Käteen jää	34 083	36 192	36 365

7.3 Nettovarallisuuden kasvattaminen

Yrityksen on mahdollista nettovarallisuutta kasvattamalla vaikuttaa maksettaviin veroihin. Nettovarallisuutta voidaan kasvattaa jakamalla vain osa voitonjakokelpoista varoista ja jättää osa kasvattamaan nettovarallisuutta.

Mitä suurempi yrityksen nettovarallisuus on, sitä enemmän voidaan nostaa veropaata osinkoa. Pääomatulona verotettavan osingon verorasitus on alhaisempi kuin ansiotuloina verotettavan osingon. Tämän vuoksi nettovarallisuudella on erittäin suuri merkitys osinkojen verotuksessa. (Viitala 2014, 48).

Yrittäjän kannattaa nostaa yhtiöstä varoja vain oman varojennostotarpeensa mukaisesti ja jättää mahdollisesti loput kasvattamaan yhtiön nettovarallisuutta.

Seuraavassa laskelmassa (Taulukko 6.) olen laskenut nettovarallisuuden kasvattamisen vaikutuksen verohuojennettujen osinkojen määrään. Tilikaudenvoitto on jätetty kasvattamaan seuraavan vuoden nettovarallisuutta. Olen tarkastellut kasvua 5 vuoden aikavälillä.

Taulukko 6. Nettovarallisuuden kasvattamisen vaikutus

Vuosi	xx	xx	xx	xx
Voitto	50 000	50 000	50 000	50 000
Nettovarallisuus	103 000	153 000	203 000	253 000
Osinkoa 8% nettovarallisuudesta	8 240	12 240	16 240	20 240

7.4 Palkkana vai osinkona – kasvanut nettovarallisuus

Yrityksen kasvaneen tuloksen seurauksena yrityksen nettovarallisuus on myösnoussut yli kaksinkertaiseksi edellisvuodesta. Seuraavassa laskelmassa (Taulukko 8.) selvitän, onko tällä vaikutusta siihen, kannattaako varoja nostaa osinkona, palkkana vai näiden yhdistelmänä.

Taulukko 7. Nettovarallisuus vuoden 2017 tilinpäätöstiedoilla

Saamiset +	70 668
Rahat ja pankkisaamiset +	155 493
Yhteensä	226 161
Vähennettävät velat -	7 593
Nettovarallisuus	218 568

Esimerkkiyrityksen nettovarallisuus on kasvanut kaksinkertaiseksi vuodesta 2016. Seuraavaksi esitän laskelman uuden nettovarallisuuden pohjalta. Tässä esimerkissä varoja jaetaan 100 000 euroa, joka on yli kaksinkertainen summa edelliseen esimerkkiin verrattuna.

Taulukko 8. Osinkona, palkkana vai niiden yhdistelmänä osa 2

	Osinkona	Palkkana	Osinkona ja palkkana
Yrityksen tulos	156 000	156 000	156 000
Palkka		99 312	49 570
Sairausvakuutusmaksu 0,86%		688	430
Palkkakustanukset yht.		100 000	50 000
Yrityksentulos ennen veroja	156 000	56 000	106 000
Yhteisövero 20%	31 200	11 200	21 200
Tulos verojen jälkeen	124 800	44 800	84 800
Nettovarallisuus tilikauden alussa	103 000	103 000	103 000
Nettovarallisuuden muutos	124 800	44 800	84 800
Nettovarallisuus tilikauden lopussa	227 800	147 800	187 800
Osinko	100 000		50 000
Verohuojennettu osinko 8 %	18 224		15 024
Pääomatulo-osinko			
Pääomatuloveroa 25 %	4 556		3 756
Verohuojennettua 75 %	13 668		11 268
Verotettava pääomatulo yht.	4 556		3 756
Pääomatulo veroa 30 %	1 367		1 127
Ansiotulo-osinko	81 776		34 976
Verovapaa 25%	20 444		8 744
Verollinen 75%	61 332		26 232
Verotettavat ansiotulot yht.	61 332	99 312	75 802
Valtionvero	7 422	18 004	10 657
Kunnallisvero 21 %	12 880	20 856	15 918
Kirkollisvero 1,40 %	859	1 390	1 061
Ansituloverot yht.	21 160	40 250	27 637
Verot yhteensä			
Yritys	31 200	11 200	21 200
Omistajayrittäjä	22 527	40 250	28 763
Yhteensä veroja	53 727	51 450	49 963
Käteen jää	102 273	104 550	106 037

Nettovarallisuuden kasvulla ei ole suurta vaikutusta varojen jakotavan valintaan. Palkan ja osingon yhdistelmä näyttää olevan tässäkin tapauksessa edullisin vaihtoehto.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä kappaleessa käyn läpi työn keskeisimmät tutkimustulokset sekä teen jatkotutkimusehdotuksia. Tutkimuksen tarkoituksena oli löytää esimerkkiyritykselle optimaalisimmat veroratkaisut veroseuraamusten kannalta. Tutkimuskysymyksiin löydettiin vastaukset teorian ja tehtyjen laskelmien avulla, ja niiden pohjalta olen tehnyt kehittämis ehdotuksia esimerkkiyrityksen verosuunnitteluun.

Työn teoriaosuuteen pyrin keräämään tutkimuksen kannalta oleelliset asiat. Lähteinä käytin aihetta käsitteleviä kirja- ja verkkolähteitä. Yrityksen nykyistä tilannetta on pyritty kartoittamaan yrityksen kirjanpitäjältä saatujen tietojen ja tilinpäätöstietojen avulla.

8.1 Keskeisimmät tulokset ja johtopäätökset

Keskeisimmät tulokset saatiin työn empiirisen osan laskelmista. Laskelmat osoittavat vastauksen tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää, miten pieniä osakeyhtiöitä ja niiden osakkaita verotetaan. Tavoitteenani oli myös selvittää, miten ennakoida eri toimenpiteiden veroseuraamukset ja toteuttaa varojen nosto yrityksestä mahdollisimman edullisin verokustannuksin. Tutkin lisäksi, miten omistajayrittäjän kannatta nostaa varoja yhtiöstä, palkkana vai osinkona.

Rajasin tutkimuksen koskemaan vain pientä listaamatonta osakeyhtiötä. Rajaukseen vaikutti se, että esimerkkiyritys on pieni listaamaton osakeyhtiö.

Tutkimus osoitti, että osakeyhtiöillä on varsin monia verosuunnittelukeinoja käytettävissä. Kaikki verosuunnittelukeinot eivät ole kuitenkaan käytettävissä kaikissa osakeyhtiöissä. On osakeyhtiökohtaista, millaisia verosuunnittelukeinoja voidaan käyttää. Jokainen osakeyhtiö on erilainen ja verosuunnittelu tulee tehdä aina juuri sen yrityksen tarpeisiin.

Merkittävin tutkimustulos saatiin työn empiirisen osan laskelmista. Tärkeää oli selvittää kannattaako omistajayrittäjän nostaa varoja yhtiöstä palkkana vai osinkona, vai näiden yhdistelmänä. Parhaaksi vaihtoehdoksi laskelmissa osoittautui palkan ja osingon yhdistelmä. Tässä yhdistelmässä verorasitus jäi alhaisimmaksi vertaillessa

näitä kolmea vaihtoehtoa. Ensimmäisessä laskelmassa (Taulukko 5.) palkkana ja osinkona yhdistelmän kokonaisveroprosentiksi yhtiölle ja omistajayrittäjälle yhdessä, muodostui 34,09 prosenttia. Ero palkkana ja osinkona yhdistelmän, ja pelkkänä palkkana vaihtoehtojen välillä on pieni. Palkka vaihtoehdossa veroja tuli maksettavaksi vain 173 euroa enemmän kuin palkkana ja osinkona vaihtoehdossa.

Toisessa laskelmassa (Taulukko 8.) yhtiön nettovarallisuus oli noussut sekä jaettavan osingon määrä nostettiin 100 000 euroon. Laskelma osoitti, että nettovarallisuuden kasvulla ja jaettavien verojen nostolla ei ollut vaikutusta varojen nostotapojen edullisuuteen. Palkkana ja osinkona vaihtoehto oli tässäkin tapauksessa edullisin.

Yrityksen tuloksen kasvaessa palkka vaihtoehto ei ole enää edullisimmasta päästä verokustannusten kannalta. Ansiotulon marginaalivero voi suurilla tulotasoilla ylittää 50 prosenttia, jolloin ansiotulona verotettavan osingon verotaso voi nousta korkeaksi. (Tilisanomat 2017b.) On kuitenkin suuri etu, että palkka on yritykselle vähennyskelpoinen meno. Tämä helpottaa huomattavasti yrityksen verotusta. On myös muistettava, että jos pääomatulo-osingon määrä ylittää 150 000 euroa on ylittävistä osasta veronalaista pääomatuloa 85 prosenttia.

Toiseksi merkittäväksi tutkimustulokseksi saatiin nettovarallisuuden kasvattamisen kannattavuus. Yrityksen ei kannata jakaa koko tulosta osinkona vaan jättää osa kasvattamaan nettovarallisuutta. Kasvanut nettovarallisuus kasvattaa verohuojennettujen ja verovapaiden osinkojen määrää. Yhtiöstä kannattaa aina nostaa varoja vain oman varojen nostotarpeen mukaisesti ja osinkoina kannattaa nostaa 8 prosentin osuus nettovarallisuudesta.

Yritys voi käyttää verosuunnittelussaan verovapaita etuja, kuten vapaita matkakustannuskorvauksia ja päivärahoja. Yrityksen on mahdollista myös järjestää omistajayrittäjälle luontoisetuja.

Tutkimuksesta selvisi, että esimerkkiyrityksen ei ole mahdollista käyttää poistoja verosuunnittelussaan. Esimerkkiyrityksellä ei ole käyttöomaisuutta, joten se ei voi hyödyntää poistoja verotuksessa.

Yrityksen on tärkeä muistaa veroja suunniteltaessa myös peitellyn osingon riski ja välttää tällaista varojen jakoa.

8.2 Jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksesta on mahdollista tehdä jatkotutkimuksia. Jatkotutkimusehdotuksena ehdotan, että omistajayrittäjää voitaisiin haastatella henkilökohtaisesti ja selvittää yrityksen tarkka nykytilanne. Näin saataisiin paremmin yritystä palveleva tutkimustulos. Jatkotutkimuksia on myös mahdollista tehdä tulevinä vuosina uusien verouudistusten astuessa voimaan.

8.3 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Opinnäytetyö prosessin haastavimmaksi vaiheeksi osoittautui empiirisen osan laskelmien teko. Ilman tarkkaa kuvaa yrityksen nykytilanteesta on haastavaa muodostaa oikeanlaiset laskelmat. Opinnäytetyöprosessi kasvatti tietämystäni osakeyhtiöstä ja niiden verotuksesta. Sain myös hyvän käsityksen osinkojen verotuksesta.

LÄHTEET

Adamsson, K & Engblom, A. 2011. Työnantaja ja verosuunnittelu. Helsinki. Edita.

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere. Vastapaino.

Alhola, K. 2017. Verotuksen ajankohtaiskatsaus – nämä puhuttavat nyt, miksi. Pk-yritysnäkökulma. Alhola Consulting Oy.

Finago. 2016. Luontoisedut verotuksessa. Viitattu 2.4.2018. <https://blog.fi-nago.com/fi/luontoisedut-verotuksessa> .

Hirsjärvi, S, Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Tammi.

Hirsjärvi, S, Remes, P. & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Tammi.

Kaisanlahti, T, Leppiniemi, J & Leppiniemi, R. 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki. Alma Talent.

Kananen, J. 2015. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kouhia-Kuusisto, K, Mikkonen, L, Syvänperä, O & Turunen, L. 2017. Palkka-vuosi. Helsinki. Edita.

Korpela, V. 2017. Sijoittajan verokirja. Helsinki. Verotieto Oy.

Leppiniemi, J & Walden, R. 2014. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. Helsinki. Talentum.

Minilex. 2018. Varojen jakaminen: Osakepääoman alentaminen. Viitattu 2.4.2018. <https://www.minilex.fi/a/varojen-jakaminen-osakep%C3%A4%C3%A4oman-alentaminen> .

Nordic Law. 2016. PK-Yrityksen verosuunnittelu. Viitattu 27.2.2018. <http://nordiclaw.fi/pk-yrityksen-verosuunnittelu/> .

Patentti- ja rekisterihallitus. 2018a. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Viitattu 28.1.2018. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2018b. Osakepääoman alentaminen. Viitattu 2.4.2018. https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/muutosilmoitus/osakepaaoma/osakepaaoman_alentaminen.html .

Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä – Työkirja. e-Oppi Oy.

Suomen Palkanlaskenta Oy. 2017. Työnantajan sivukulut. Viitattu 2.3.2018.
https://www.palkkaus.fi/Cms/Article/tyonantajan_sivukulut .

Suomen Palkanlaskenta Oy. 2018. Palkanmaksu ja sivukulut. Viitattu 2.3.2018.
https://www.palkkaus.fi/Cms/Article/palkanmaksu_sivukulut .

Suomen Tilintarkastajat. 2018. Mikro- ja pienyrityksen tilinpäätös – kokemuksia ja pohdintaa uusien säännösten soveltamisesta. Viitattu 28.1.2018.
<https://www.suomentilintarkastajat.fi/blogi/talouden-ammattilaiset/mikro-ja-pien-yrityksen-tilinpaatos-kokemuksia-ja-pohdintaa-uusien-saannosten-soveltamisesta> .

Taloushallintoliitto. 2015. Kirjanpidon vaatimukset riippuvat yrityksen koosta. Viitattu 28.1.2018. <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/kirjanpitovelvollisuus/pieni> .

Talenom. 2015. Oma vai firman auto? Viitattu 14.4.2018. <http://www.talenom.fi/oma-vai-firman-auto> .

Taloussanomat. 2002. Tilikauden muuttaminen vaatii perusteluja. Viitattu 22.1.2018. <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000001369922.html> .

Talousverkko. 2017a. Paljonko yrityksen pitää maksaa veroja? Viitattu 15.12.2017 <https://www.talousverkko.fi/paljonko-yrityksen-pitaa-maksaa-veroja/>

Talousverkko. 2017b. Onko yrityksesi ennakkovero oikealla tasolla? Viitattu 15.12.2017 <https://www.talousverkko.fi/yrityksen-ennakkovero/>

Talousverkko. 2014. Osingon jako listaamattomasta osakeyhtiöstä – palkkaa vai osinkoa? Viitattu 15.12.2017 <https://www.talousverkko.fi/varojen-jako-listaamattomassa-osakeyhtiössä-palkkaa-vai-osinkoa/> .

Tilisanomat. 2018a. In natura -osinko yhtiöoikeudessa, kirjanpidossa ja verotuksessa. Viitattu 4.4.2018. <https://tilisanomat.fi/yritysjuridiikka/natura-osinko-yhtiöoikeudessa-kirjanpidossa-ja-verotuksessa> .

Tilisanomat. 2018b. Osakkeiden yhdenvertaisuus taataan lailla – mutta tulkinnat venyvät. Viitattu 4.4.2018. <https://tilisanomat.fi/yritysjuridiikka/osakkeiden-yhdenvertaisuus-taataan-lailla-mutta-tulkinnat-venyvat> .

Tilisanomat. 2017a. Verokoulu, osa 2: Kirjanpidon ja verotuksen yhteys. Viitattu 22.1.2018. https://tilisanomat.fi/koulut/verokoulu_2017/verokoulu-osa-2-kirjanpidon-ja-verotuksen-yhteys .

Tilisanomat. 2017b. Verokoulu, osa 5: Osakeyhtiön ja sen osakkeenomistajan verotus. Viitattu 22.1.2018. https://tilisanomat.fi/koulut/verokoulu_2017/verokoulu-osa-5-osakeyhtiön-ja-sen-osakkeenomistajan-verotus .

Tilitoimisto Tiliduunarit Oy. 2016. Luontoisedut verotuksessa. Viitattu 2.4.2018. <http://www.tiliduunari.fi/672/> .

Tomperi, S. 2017. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Helsinki. Sanoma Pro Oy.

Tuokko. 2017. Omien osakkeiden hankinta ja lunastus, käsittely yhtiöoikeudessa ja tilinpäätöksessä. Viitattu 4.4.2018. <https://www.tuokko.fi/omien-osakkeiden-hankinta-ja-lunastus/> .

Valtiovarainministeriö. 2016. Ansiotulojen verotus. Viitattu 2.3.2018. <http://vm.fi/verotus/henkiloverotus/ansiotulojen-verotus> .

Veritas eläkevakuutus. 2018. Yel-maksut. Viitattu 10.2.2018. <https://www.veritas.fi/yrittajat/yel-vakuutus/yel-maksut> .

Verohallinto. 2017a. Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 15.12.2017. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtiö-ja-osuuskunta/> .

Verohallinto. 2017b. Veroilmoituksen antaminen – osakeyhtiöt ja osuuskunnat – usein kysyttyä. Viitattu 15.12.2017. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/veroilmoitus/osakeyhtiö-ja-osuuskunta/veroilmoituksen-antaminen-osakeyhtiöt-4/>

Verohallinto. 2017c. Kilometrikorvaus ja päiväraha. Viitattu 10.2.2018. <https://www.vero.fi/henkilöasiakkaat/auto/kilometrikorvaus-ja-paivaraha/> .

Verohallinto. 2017d. Ennakkoratkaisu- poikkeuslupahakemus – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu 2.3.2018. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/ennakkoratkaisu-tai-poikkeuslupa/osakeyhtiö-ja-osuuskunta/> .

Verohallinto. 2017e. Luontoisedut verotuksessa. Viitattu 2.4.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47886/luontoisedut-verotuksessa/> .

Verohallinto. 2017f. Ennakkonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset. Viitattu 4.4.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48467/ennakkonpidatys-osingosta-ja-verohallinnolle-annettavat-ilmoitukset/> .

Verohallinto. 2017g. Verohallinnon päätös vuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista. Viitattu 10.4.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/47380/verohallinnon-p%C3%A4%C3%A4tt%C3%B6s-vuodelta-2018-toimitettavassa-verotuksessa-noudatettavista-luontoisetujen-laskentaperusteista/#ravintoetu> .

Verohallinto. 2017h. Poistot käyttöomaisuudesta. Viitattu 14.4.2018. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/poistot-k%C3%A4ytt%C3%B6omaisuudesta/> .

Verohallinto. 2016. Veron kiertämissäännöksen soveltaminen. Viitattu 21.12.2017. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49027/veron-kiertamissaannoksen-soveltamine2/> .

Verohallinto. 2012. Ennakkoratkaisu- ja poikkeuslupahakemus – yritykset ja yhteisöt. Viitattu 2.3.2018. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/ennakkoratkaisu-tai-poikkeuslupa/> .

Veronmaksajat. 2017a. Ansiotuloista tehtävät vähennykset 2018. Viitattu 22.1.2018. <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Verovahennykset/ansiotuloista-tehtavat-vahennykset-2018/> .

Veronmaksajat. 2017b. Kotimaan päivärahat 2018. Viitattu 2.3.2018. <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Paivarahat/kotimaan-paivarahat-2018/> .

Veronmaksajat. 2017. Yrityksen verotietopaketti 2017. Helsinki. Verotieto Oy.

Viitala, T. 2014. Osakeyhtiön voitonjaon verotus – muutokset ja suunnittelu. Helsinki. Lakimiesliiton kustannus.

Yrittäjän vero-optimoinnin vinkkivihko. Talousverkko. Viitattu 22.1.2018. https://cursor-prod.s3.eu-central-1.amazonaws.com/cursor/s3fs-public/attachments/yrittajan_vero-optimoinnin_vinkkivihko.pdf .